

25. oktober 2006

NOTAT

vedrørende høringssvar til L 55

Forslag til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Udkast til lovforslaget blev udsendt i ekstern høring med brev af 28. juni 2006. Høringsfristen udløb den 16. august 2006.

Lovforslaget blev sendt til høring hos 87 myndigheder og organisationer, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

Miljøministeriet har modtaget i alt 32 høringssvar. De 23 er modtaget fra de på høringslisten anførte parter, hvoraf 7 myndigheder og organisationer oplyser, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Der er kommet høringssvar fra Advokatrådet, Amdsrådsforeningen, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Kennelklub, Dansk Landbrug, Danske Svineproducenter, DANVA, Den Danske Landinspektørforening, Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, Det Økologiske Råd, Dyrenes Beskyttelse, Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, Foreningen af Naturfredningsformænd i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører /GTS, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Kommunernes Landsforening, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Landsforeningen af danske mælkeproducenter, Landsforeningen for gylleramte, Socialministeriet, Økologisk Landsforening.

Herudover har ministeriet modtaget yderligere 9 høringssvar fra Mag. Scient., biolog Bent Lauge Madsen, Bornholms Regionskommune, Dansk Svineproduktion, LandboSyd, Miljøcenter Østjylland, Realkreditrådet, Ringkøbing Amt, Rovesta Miljø og Århus Amt.

Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, er der foretaget yderligere supplerende forklaringer og uddybninger af Miljøministeriet i høringsperioden, samt korrektioner af teknisk karakter i lovforslaget på baggrund af bemærkninger i høringssvarene. Efter lovtekniske drøftelser med Justitsministeriet er lovforslaget, herunder navnlig kapitel 3, blevet omstruktureret, uden at dette har betydning for lovforslagets materielle indhold. Der er derfor indsat en paragrafnøgle bagerst i notatet, hvoraf det fremgår, hvor paragrafferne i høringssudgaven af 28. juni 2006 kan genfindes i det fremsatte forslag.

Svarene har især berørt følgende punkter:

1. Formål / anvendelse
2. Ansøgning
3. Anmeldeordning - de små husdyrbrug
4. Vilkår /godkendelse
5. Revurdering / kontinuitetsbrud

6. Beskyttelsesniveau generelt
7. Ammoniak
8. Nitrat
9. Fosfor
10. Lugt / afstandskrav for fritgående grise
11. Bufferzoner
12. BAT
13. Landzone / landskab m.v.
14. IPPC
15. Habitat – Natura 2000
16. VVM
17. Offentlighedsregler
18. Forhold til anden lov
19. Klage
20. Gebyr
21. Tilsyn
22. Straffebestemmelser
23. Overgangsregler
24. Konsekvenser af forslaget
25. Andet

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar til de ovenfor nævnte punkter. Kommentarer hertil er anført i kursiv.

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar. Det skal ligeledes bemærkes, at hvis en bemærkning omfatter flere af de ovenfor nævnte punkter, vil den som udgangspunkt alene være beskrevet ét sted.

Ad punkt 1: Formål og anvendelse

Dyrenes Beskyttelse finder det uacceptabelt, at der fremsættes forslag om husdyrbrug uden at dyrevelfærd er en del af formålet og foreslår, at § 2 udvides med: Med denne lov tilsigtes særlig, at skabe gode forhold for dyrs velfærd.

Dyrevelfærd hører under Justitsministeriets ressortområde. Hensynet til dyrevelfærd varetages således af anden lovgivning og hører ikke til Miljøministeriets lovgivningsområde. Det kan dog bemærkes, at lovforslaget på visse punkter har positive sideeffekter for dyrevelfærden, da de ændrede ammoniakkrav vil øge incitamentet for udegående dyrehold. De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Økologisk Landsforening anfører, at der i § 2 fokuseres entydigt på at opnå de tilsigtede effekter ved at fremme anvendelse af renere teknologi og genanvendelse, jf. pkt. 4 og 5).

Foreningen finder, at pkt. 4 bør ændres til følgende:

”At fremme anvendelse af renere teknologi eller systemer med særlige miljømæssige hensyn.”

Dansk Landbrug mener, at samfundsøkonomiske hensyn skal medtages i lovens formål, § 1, da dette også er anført i planlovens formålsparagraf og i præamblen til habitatdirektivet.

Fødevareministeriet finder, at der i lovforslagets formålsbestemmelser med tilhørende bemærkninger fokuseres meget direkte på natur og miljøbeskyttelse. Fødevareministeriet anfører, at der i den politiske aftale om miljøgodkendelsesordningen for husdyrbrug også indgår andre væsentlige hensyn. Det gælder målet om at fremme effektivisering og investering i ny teknologi samt målet om at reducere de administrative byrder og sikre en hurtigere, gennemskuelig og ensartet sagsbehandling.

For at afspejle, at hensynet til natur og miljø og husdyrproduktion ikke er hinandens modsætninger, hvilket lovforslaget bør understøtte, ønsker Fødevareministeriet forslaget § 2 suppleres med:

- at skabe rammer for et bæredygtigt landbrug i vækst og udvikling
- at skabe rammer for en løbende reduktion af de administrative byrder

Det har ikke været hensigten at ændre formålet med godkendelse af husdyrbrug, udover hvad der allerede gælder i medfør af formålsbestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven og planloven. De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne finder, at det tydeligt bør stå i loven, at der ved erhvervsmæssige dyrehold forstås landbrug med over 3 dyreenheder (DE). Husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde for erhvervsmæssige dyrehold er et andet, jf. definitionen i bekendtgørelsen om miljøregulering af visse aktiviteter.

Lovforslagets grænse for erhvervsmæssige husdyrbrug stammer fra bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven, hvor gebyrpligten indtræder ved 3 dyreenheder.

Det er nu præciseret i lovforslagets § 3, at der ved husdyrbrug i lovforslaget forstås dyreenheder for mere end 3 dyreenheder.

Dansk Landbrug mener, at regulering af lysgener ikke er relevant for husdyrbrug og derfor bør udgå. Miljøcenter Østjylland har ligeledes spurgt om hvilke situationer, der har været tænkt på for at indføre lysgener som en forureningsfaktor fra landbrug.

Baggrunden for at lys føjes til de gener, som lovforslaget tilsigter at begrænse, er, at denne form for forurening i dag er omfattet af VVM-reglerne. Lys anses for relevant i forhold til husdyrproduktion. Den type belysning som har dominerende fjernvirkning kan fx stamme fra høje, uskærmede lysmaster eller fra højtsiddende lysåbninger i landbrugsbygninger, og bl.a. åbne kvægstalde kan medføre lysgener til naboer.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker vedrørende § 3, at det fremgår af bemærkningerne, at lokaliseringsbestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og afstandskrav til naboskel mv., vil fremgå af både nærværende lov og af en ny husdyrgødningsbekendtgørelse. Det er u hensigtsmæssigt, hvis de samme regler, der gælder for samme husdyrhold, skal være anført to steder, da det vil betyde, at der skal gives godkendelse eller dispensation til det samme i medfør af begge regelsæt. For pelsdyrproduktioner vil afstandskravene i pelsdyrfarmbekendtgørelsens kapitel 2 gælde frem for afstandskravene i lovforslagets kapitel 2. Den eneste undtagelse herfra vil herefter være lokaliseringsreglerne i forslaget §§ 8 og 14.

Det er korrekt, at afstandskravene i lovforslagets § 6 vil blive gengivet i den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse. Husdyrgødningsbekendtgørelsen vil indeholde en videreførelse af

de generelle regler, der gælder i dag, samt udmøntningen af de generelle ændringer og stramminger, der følger af regeringens politiske aftale omkring landbrugsudspillet. Årsagen er, at husdyrbrug fra 3 DE og op til 15 DE som hovedregel alene vil skulle være reguleret af de helt generelle regler, der vil komme til at gælde efter den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse. Men også forbudsreglerne i lighed med forslaget § 6 og § 8, samt reglerne om dispensation og skærpselser i forslagets § 9 vil komme til at gælde. Den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse vil endvidere stille krav om anmeldelse af etablering, udvidelse eller ændring af anlæg, og etablering, udvidelse og ændring af dyrehold, ganske som det i dag er fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsens henholdsvis § 29 og § 30. Disse anmeldelser videreføres af hensyn til kommunernes noteringer på sagen og registrering af tilsyn, som skal foretages for alle husdyrbrug over 3 DE. I ganske få tilfælde vil der skulle udføres sagsbehandling efter den kommende husdyrgødningsbekendtgørelse, f.eks. kommunale dispensationer til etablering af markstakke og lignende. Bemærkningerne giver derfor ikke anledning til ændring af forslaget.

Fødevareministeriet har anført, at definitionerne i forslagets § 4 ikke følger de definitioner, der er anvendt i Fødevareministeriets lovgivning. Dansk Landbrug har påpeget en række uhensigtsmæssigheder i definitionerne.

Definitionerne, som er anvendt i lovforslaget, er en konsekvens af specielt VVM-, IPPC- og habitatdirektivets krav om, hvad der skal medgå i henholdsvis vurderingen og godkendelsen af den projektdefinition, som direktiverne fastsætter. I det omfang definitionerne kan justeres i forhold til Fødevareministeriets regler, er dette gjort. Det gælder ligeledes Dansk Landbrugs bemærkninger herom. Blandt andet er det i bemærkningerne til begrebsdefinitionerne oplyst, at bortforpagtede arealer på en ejendom ikke vil skulle medtages ved vurderingen af ejendommens arealer. De fremkomne bemærkninger har givet anledning til justering af begrebsdefinitionerne i det fremsatte lovforslags § 3.

Ad punkt 2: Ansøgningen

Danmarks Naturfredningsforening mener, at en ansøgning også bør indeholde oplysninger om oplandet.

I forbindelse med udarbejdelse af de specifikke regler i en bekendtgørelse efter loven om, hvilke oplysninger der skal indsendes af ansøger, vil dette blive undersøgt nærmere. Det vil ikke alene være oplysninger, som ansøger fremsender, der skal lægges til grund ved sagsbehandlingen, men også oplysninger som myndigheden selv er i besiddelse af, som eksempelvis den kortlægning og udpegning, som myndighederne ligger inde med på vand- og naturområdet. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

Ad punkt 3: Anmeldeordning - de små husdyrbrug

ROVESTA Miljø savner en anmeldeordning for husdyrbrug mellem 3 og 15 DE, idet det er ROVESTA's erfaring, at mange hobbybrug i denne gruppe ikke har kendskab til reglerne for erhvervsmæssigt husdyrbrug. ROVESTA peger på, at med en manglende anmeldelse vil det blive vanskeligt at føre tilsyn med disse husdyrbrug.

Miljøministeriet mener ikke, at en anmeldeligt for brug mellem 3 og 15 DE i sig selv vil fremme kendskabet til reglerne. Kommunen vil fortsat få kendskab til de mindre husdyrhold gennem den anmeldelse, der som hidtil skal finde sted i henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Landbrug gør opmærksom på, at der i § 16 skal stå ”til og med 75 DE” i stedet for ”til 75 DE”. Endvidere ønskes definitionen af ”ændringer” præciseret ved bekendtgørelse eller vejledning.

”til” eller ”til og med” omfatter i begge tilfælde husdyrbrug på 75 DE.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Landbrug ønsker vedrørende § 18 præciseret, at kommunen alene skal vurdere og give tilladelse til det ansøgte projekt. Dette bør fremgå klarere af lovbemærkningerne, og § 18 bør have tilføjet ”anlæg til” før ”husdyrbrug”.

Den foreslåede ændring findes ikke hensigtsmæssig, idet begrebet ”husdyrbrug” er nærmere defineret i det fremsatte lovforslags § 3. Der findes endvidere ikke at være behov for en yderligere præcisering af lovens bemærkninger, idet det fremgår direkte af lovtæksten, at anmeldelsen og tilladelsen alene vedrører det påtænkte projekt.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne mener, at § 19 alene skal indeholde ordet ”godkendelse” og ikke ”tilladelse”.

Dansk Landbrug ønsker, at ”eller godkendelse” skal udgå af § 19, således at der alene står ”tilladelse”.

Det er korrekt, at § 19 (i det fremsatte lovforslag § 28) omhandler en tilladelse til det ansøgte projekt, hvorfor bestemmelsen alene bør indeholde ordet ”tilladelse”.

Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed.

Ad punkt 4: Godkendelse / Vilkår

Godkendelse

Dansk Landbrug og Miljøcenter Østjylland har efterlyst, i hvilke situationer der vil blive tale om at godkende flere anlæg som ét samlet anlæg, som fastsat i forslagets § 12, stk. 2.

Reglen i forslagets § 12, stk. 2, (i det fremsatte lovforslag § 13) er en videreførelse af gældende praksis i forhold til VVM- direktivets og IPPC-direktivets anlægsbestemmelser. Ved gennemførelsen af IPPC-direktivet i 1999 udarbejdede Fødevareministeriet og Miljøministeriet et fællesnotat herom. Notatet fastslår, at i de tilfælde, hvor flere anlæg er så nært forbundne, at der ikke kan ske en adskilt produktion skal ansøgningen omfatte de flere anlæg. Det er hensigten at lade det fællesministerielle notat indarbejde i den kommende vejledning.

Bemærkningerne har givet anledning til en præcisering heraf i bemærkninger til lovforslagets § 13.

Miljøcenter Østjylland og LandboSyd mener, det er uklart i hvilken udstrækning, der gælder et krav om godkendelse af hele husdyrbruget, og i hvilke tilfælde det alene er udvidelsen, der kræves godkendt.

Det Økologiske Råd fremfører, at det er afgørende, at det er hele husdyrbruget, der godkendes hver gang, der foretages en udvidelse.

Efter forslaget er det hele ejendommen, der godkendes første gang. Det er søgt yderligere præciseret i bemærkningerne, idet det anføres, at forslagens § 11 fastsætter godkendelsespligt for husdyrbrug for mere end 75 DE og op til grænserne fastsat i § 12. Godkendelsespligten indtræder, når grænsen på 75 dyreenheder passerer, eller når der sker etablering, udvidelse eller ændring af brug, som allerede på ansøgningstidspunktet er over 75 dyreenheder. Første gang der meddeles godkendelse efter lovforslaget, vil godkendelsen omfatte hele ejendommen, uanset om der er tale om en nyetablering, en ændring eller en udvidelse, hvor grænsen for godkendelsespligt passerer.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og herved både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer. Krav til ammoniakreduktion vil dog kun blive stillet til udvidelser eller til staldanlæg, der renoveres, jf. bemærkningerne til § 11, stk. 2. For senere udvidelser eller ændringer er det udvidelsen eller ændringen, der vurderes og godkendes i forhold til det samlede husdyrbrug samt bedriftens arealer i forhold til den allerede meddelte godkendelse.

Samme forhold gør sig gældende for husdyrbrug over IPPC-grænsen, idet der dog er den forskel, at alle eksisterende brug i dag skal være godkendt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven. Fremtidige udvidelser eller ændringer skal således godkendes i forhold til den eksisterende kapitel 5 godkendelse.

De fremkomne bemærkninger har således givet anledning til en præcisering af de specielle bemærkninger.

Fødevareministeriet har tilkendegivet, at det er vigtigt at få præciseret, at renoveringer ikke er omfattet af lovforslaget, med mindre der er tale om en renovering, der er at sidestille med en nyetablering.

Danmarks Naturfredningsforening fremhæver, at det er afgørende, at alle landbrug over en 5-årig periode indkaldes til miljøgodkendelse, og at hele produktionen omfattes af miljøkrav.

Danmarks Naturfredningsforening begrundet dette med, at der med den foreslåede ordning ikke vil kunne stilles krav til hele produktionen, men at godkendelsesindehaveren ikke desto mindre får 8 års retsbeskyttelse.

I 2015 forventes 90 % af den samlede husdyrproduktion at stå i miljøgodkendte stalde godkendt efter dette lovforslag.

De fremkomne bemærkninger har således ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

ROVESTA har tilkendegivet, at der bør udarbejdes vejledende retningslinier for, hvem miljøgodkendelsen skal stiles til.

Bemærkningerne er suppleret med oplysninger om, at det er miljøbeskyttelseslovens driftsherrebegreb, der videreføres uændret, og at dette vil blive beskrevet nærmere i vejledningen. De fremkomne bemærkninger har således givet anledning til en præcisering af de specielle bemærkninger.

Vilkår

Dansk Landbrug har som bemærkning til forslaget § 7 anført, at det ikke er korrekt, at en udvidelse af husdyrholdet altid vil medføre forøget forurening, idet der kan iværksættes forskellige tiltag, så forureningen ikke øges. Der skal i øvrigt ikke søges om godkendelse, da der er tale om en forbudsbestemmelse.

Det er korrekt, at der er tale om en forbudsbestemmelse. Generelt skal det understreges, at fortolkningen af forøget forurening tolkes restriktivt efter de hidtil gældende regler i miljøbeskyttelsesloven, idet enhver udvidelse eller ændring af dyreholdet kræver tilladelse eller godkendelse med angivelse af de forskellige tiltag, som landmanden ønsker at gennemføre til begrænsning af forureningsgenerne. Forslag til tiltag vil oftest blive gengivet som vilkår eller forudsætning for tilladelsen eller godkendelsen. I forbudsbestemmelserne vil der således ikke være mulighed for at foretage en etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, selvom der foreligger en række tiltag, som vil reducere forureningsgenerne. De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

Dansk Landbrug har ønsket, at reglerne i forslaget § 10 om skærper af afstandskravene til vandforsyninger, vandløb, naboskel mv. udgår, da de i dag ikke har betydning. Danmarks Naturfredningsforening ønsker, at reglen også skal indeholde en bestemmelse om, at myndigheden skal kunne meddele afslag på en ansøgning.

Reglerne er en videreførelse af de regler, der i dag gælder efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6, og det vurderes, at der kan forekomme tilfælde, hvor terræn- eller jordbundsforhold gør det nødvendigt, at der fastsættes skærpede afstandskrav til anlæggene. I de tilfælde, hvor et anlæg slet ikke kan placeres, eksempelvis på grund af terræn- eller jordbundsforhold, vil kommunen ud fra almindelige forvaltningsretlige principper kunne afslå en ansøgning. De indkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Kommunernes Landsforening har ønsket, at det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres, at forslaget § 10, om dispensationer og skærper i forhold til afstandskravene i forslaget § 9 til vandforsyninger, naboskel mv. også skal gælde for husdyrbrug fra 3 de til 15, som ikke kræver tilladelse eller godkendelse efter lovforslaget.

Dette er blevet præciseret i såvel lovteksten som i bemærkningerne til bestemmelserne, der i det fremsatte lovforslag er §§ 8 og 9.

Dansk Landbrug fremhæver, at indholdet i de almindelige bemærkninger under punkt 4.4. om miljøgodkendelsens indhold generelt er positivt, men at det fordrer en tilføjelse, således at teksten om, at vilkårene tilstræbes at være så præcise, entydige og robuste som muligt, ikke kommer til at medføre, at en ansøger afskæres fra at gennemføre fornuftige tiltag med henvisning til, at de ikke kan anses for såkaldt ”robuste”.

Det fremgår af bemærkningerne, at vilkår i en miljøgodkendelse ofte vil være rettet mod de parametre, der anvendes i modelberegningerne. I den vejledning, som skal udarbejdes i forbindelse med lovens ikrafttrædelse, vil der være en række eksempler på vilkår. Vilkårene tilstræbes at være så præcise, entydige og robuste som muligt, således at den forventede miljøeffekt af vilkårene bliver opnået i praksis, og at en manglende efterlevelse af vilkåret forholdsvis let kan påvises ved

kommunernes tilsyn. Det tilstræbes desuden, at de stillede vilkår ikke pålægger ansøger flere udgifter og større krav til dokumentation end højst nødvendigt.

Der er således intet til hinder for, at ansøger kan foreslå en anden løsning end de i vejledningen anførte eksempler, og kommunen kan fastsætte et vilkår herom, når blot det kan dokumenteres, at den tilsigtede forureningseffekt kan opnås.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af forslaget.

Ad punkt 5: Revurdering / Kontinuitetsbrud

Revurdering

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne har stillet spørgsmål om revurdering efter denne lov af en virksomhed, der er godkendt efter eksisterende lov, og som samtidig er afhængig af andre ejede virksomheder (ikke-godkendte) med fælles udspretningsareal. Foreningen spørger om revurderingen skal omfatte disse andre virksomheder og/eller godkendte arealer.

Det fremgår af lovforslagets § 103, stk. 3, og bemærkningerne hertil, at for husdyrbrug over IPPC-direktivets grænser, og som i dag er godkendt efter miljøbeskyttelsesloven, vil forslaget få den konsekvens, at disse skal revurderes efter reglerne i lovforslaget. Det betyder, at eksempelvis krav om ammoniakreduktion fra anlægget vil skulle indgå i revurderingen, og der vil skulle fastsættes vilkår herom. Alle husdyrbrug over IPPC-direktivets grænser vil i løbet af de næste ca. 8 år være omfattet af lovforslagets regler.

Det vil også få den konsekvens, at arealerne inddrages, herunder tredjemandsarealerne, og at der i forbindelse med det påbud, der skal meddeles efter forslaget § 39, jf. § 103, stk. 3, skal indgå vilkår til arealerne.

Dette er præciseret i lovforslagets specielle bemærkninger.

Dansk Landbrug har fremhævet, at det kan være ødelæggende for en virksomhed, der er lovligt etableret i tillid til de regler, der var gældende på etableringstidspunktet, at blive underlagt en revurdering efter de nye regler.

Reglerne om revurdering har været gældende i en årrække efter miljøbeskyttelsesloven og er tillige et krav efter IPPC-direktivet. Formålet med revurdering er netop, at myndighederne med passende mellemrum tager en virksomheds godkendelse op til ajourføring, således at navnlig anvendelsen af den nyeste BAT kan blive etableret på ejendommen. I fastlæggelsen af, hvad der anses for BAT, indgår bl.a., at teknikken skal kunne anvendes i sektoren på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

Frist for udnyttelse af godkendelsen/kontinuitetsbrud

Dansk Svineproduktion anfører, at den fastsatte frist på 2 år for udnyttelse af godkendelsen er for kort.

Fristen på som hovedregel 2 år er en videreførelse af den regel, der er fastsat i medfør af miljøbeskyttelsesloven og som gælder for alle industrivirksomheder. Det foreslås derfor, at der gælder tilsvarende bestemmelser for husdyrbrug som på miljøbeskyttelseslovens område. Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

Ad punkt 6: Beskyttelsesniveauet generelt

Det fremgår af lovforslagets § 34, stk. 1, at ministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens behandling af sager om tilladelser og godkendelser herunder fastsætte krav til, hvilket vurderingsgrundlag kommunalbestyrelsen skal anvende ved behandling og afgørelse af sagen.

Vedrørende ammoniak er der desuden angivet i § 34, stk. 3, at ministeren fastsætter nærmere regler om krav til en generel reduktion af ammoniak fra stald og lager, samt forslag til, hvilke vilkår der kan fastsættes, herunder regler om egenkontrol. Vedrørende beskyttelsesniveauet for ammoniak er der i § 7 fastsat krav om, at der ikke må foretages udvidelser og lignende i en afstand af 300 meter til visse naturtyper, hvis det medfører en forøget ammoniakfordampning fra anlægget (bufferzone I). I § 25 er det præciseret, at vurderingen af merdeposition skal foretages i en afstand fra 300 meter til 1000 meter fra visse naturtyper (bufferzone II).

Beskyttelsesniveauet for de øvrige miljøparametre (lugt, fosfor, nitrat i forhold til overfladevand og grundvand) er generelt beskrevet i de almindelige bemærkninger, mens de aftalte grænseværdier vil blive fastsat i den kommende vejledning/bekendtgørelse.

Generelt om beskyttelsesniveau

Det fastsatte beskyttelsesniveau bliver gennemgået under de enkelte punkter, men helt overordnede kommentarer til beskyttelsesniveauet refereres kort i det følgende:

ROVESTA giver udtryk for det positive ved de nye ensartede krav og begreber. Kommunernes Landsforening giver udtryk for det samme, men ønsker beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsesform, hvorved de bliver mere bindende. Dansk Landbrug ønsker beskyttelsesniveauet fastlagt i bemærkningerne til loven.

Kommunernes Landsforening udtrykker også ønske om at tage forskud på de stramninger, der forventes som følge af vandrammedirektivet. DANVA, Danmarks Naturfredningsforening og Århus Amt er også bekymrede for det foreslåede beskyttelsesniveau, idet organisationerne finder, at det senere kan betyde krav om erstatning, når vand- og naturplanerne ifølge miljømålsloven skal gennemføres.

Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd mener, at der fokuseres for meget på merbelastninger, og at der mangler hjemmel til at stille vilkår, der reducerer miljøbelastningen til under niveauet for den nuværende produktion og ned til, hvad naturen kan tåle. Danmarks Naturfredningsforening mener, at beskyttelsesniveauet generelt er for lavt, og ønsker i stedet at tage udgangspunkt i de nuværende amters bedste beskyttelsesniveau og ikke et gennemsnitligt niveau.

Fødevarerministeriet ønsker præciseret, hvorledes rollefordelingen mellem kommunerne og Plantedirektoratet skal være ved kontrol af overholdelsen af de stillede vilkår, der er fastsat med henblik på at leve op til beskyttelsesniveauet.

Det vurderes mest hensigtsmæssigt, at præciseringen af beskyttelsesniveauet mht. grænseværdier og lignende primært fastsættes i den kommende vejledning samt i bekendtgørelser udarbejdet i tilknytning til dette lovforslag. Dette skyldes, at kommunerne skal foretage en samlet konkret vurdering af miljøpåvirkningen og ikke i alle tilfælde udelukkende kan henholde sig til tabelopslag. Det må også forventes, at ny viden kan gøre det nødvendigt at ændre i materialet.

Vedrørende relationen til kravene som følge af Habitat- og Vandrammedirektivet henvises til særskilt afsnit herom.

Bortset fra det skærpede krav til ammoniakreduktion og skærpede lugtkrav har det fra starten i lovgivningsprocessen ikke været hensigten at tage forskud på de miljøkrav, som evt. følger af bl.a. Vandrammedirektivet. Formålet har været at videreføre amternes nuværende beskyttelsesniveau på et ensartet niveau.

Det har dog i formuleringen af beskyttelsesniveauet været et grundlæggende princip, at de vand- og naturområder der ud fra den nuværende viden er mest sårbare over for en merbelastning med nitrat, ammoniak og fosfor skal have en stærk beskyttelse, netop for at undgå at give tilladelser som efterfølgende skal justeres.

Der er på baggrund af ønsket om præcisering af rollefordelingen mellem kommunerne og Plantedirektoratet vedrørende kontrol udarbejdet et særskilt afsnit herom i bemærkningerne til loven.

I bekendtgørelser eller vejledning vil det miljøbeskyttelsesniveau, som kommunerne skal lægge til grund for sin administration, blive nærmere beskrevet og fastlagt.

Ad punkt 7: Ammoniak

Bemærkningerne vedrørende ammoniak kan opdeles i 4 hovedemner:

1. Bemærkninger til det generelle reduktionskrav på f.eks. 15 % i 2007, 20 % i 2008 og mindst 25 % i 2009 i forhold til "bedste staldsystem"
2. Bemærkninger til merbelastning af de i § 7 nævnte naturtyper i bufferzone II (300-1000 meter fra § 7-arealer)
3. Bemærkning til kravene i bufferzone I (0-300 meter fra § 7-arealer)
4. Øvrige bemærkninger, inkl. bemærkninger om krav til gyllebeholdere

Ad 1 - Bemærkninger til det generelle reduktionskrav på f.eks. 15 % i 2007, 20 % i 2008 og mindst 25 % i 2009 i forhold til "bedste staldsystem".

Generelt om niveauet

Det Økologiske Råd giver udtryk for, at de 15 % er alt for lidt. Det Økologiske Råd argumenterer med, at der findes teknologier, der har en effekt på op til 90 %, hvor der enten er udarbejdet BAT

byggeblade eller som er kandidater dertil. Da der er krav om BAT, er de 15 % irrelevante, idet der ifølge BAT efter foreningens opfattelse burde stilles krav om minimum 50 % reduktion for alle brug og endnu højere nær følsom natur. Det Økologiske Råd vedlægger desuden beregninger, der indikerer, at større ejendomme billigere kan indføre ny teknologi, hvorfor ammoniakkravet bør gradueres.

Landsforeningen for Gylleramte angiver, at den sideeffekt på lugt, der er angivet i bemærkningerne, næppe vil få nogen nævneværdig værdi for naboerne.

Danske Svineproducenter og Dansk Landbrug mener, at kravet om 25 % reduktion i 2009 er for højt, da det vil få urimeligt store økonomiske konsekvenser for erhvervet.

LandboSyd er generelt kritiske overfor kravene, da et reduktionskrav i forhold til ”bedste staldsystem” og et krav om BAT ifølge organisationen ikke er muligt uden brug af dyre løsninger.

Kommentarer til modellen

LandboSyd er i tvivl om, hvorvidt kravene stilles til hele anlægget eller kun til udvidelsen.

Dyrenes Beskyttelse og Økologisk Landsforening mener ikke, at der findes teknologi, som kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen med 15 % i naturligt ventilerede stalde med dybstrøelse. Dette kan tvinge landmænd til at fravælge disse stalde og i stedet anvende lukkede stalde uden dybstrøelse med lavere dyrevelfærd. Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter gør på samme måde opmærksom på, at kravene er for skrappe for kvægbruget, idet de synes umulige at opfylde i åbne kvægstalde, hvilket vil medføre dårligere dyrevelfærd. Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter foreslår derfor, at forslaget i højere grad tager hensyn til dyrevelfærd.

Dansk Landbrug ønsker flere detaljer præciseret mere klart i bemærkningerne og har en række forslag og fejlretninger til en tabel i bemærkningerne, som præciserer kravene. Det kan bl.a. nævnes, at Dansk Landbrug mener, at ammekvæg, opdræt af ammekvæg samt opdræt og ungtyre ikke er omfattet af aftalen, og derfor ikke skal angives i tabellen.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne ønsker præciseret, hvornår en stald skal betragtes som renoveret og dermed omfattet af det generelle ammoniakkrav. Fødevareministeriet ønsker også en klarere definition og ønsker det præciseret, at kun renoveringer sidestillet med en nyetablering skal kunne medføre et krav om miljøgodkendelse. Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker præcisering af, om de 15 % skal beregnes i forhold til før- situationen eller efter- situationen.

I forhold til BAT-kravet skal det bemærkes, at det generelle ammoniakkrav er et minimumskrav alle skal leve op til. Disse minimumskrav indebærer ikke, at kommunens vurdering af bedste tilgængelige teknik (BAT) nødvendigvis er udtømt.

På nogle ejendomme vil vurderingerne vedrørende BAT betyde, at der stilles mere vidtgående krav. BAT er hverken kun ”bedste staldsystem”, som LandboSyd angiver, eller et krav om mindst 50 % reduktion, som Det Økologiske Råd angiver. Jf. bemærkningerne i afsnit 12 om BAT er krav om BAT en individuel vurdering, der foretages af den kommunale godkendelsesmyndighed. Kravet om 15 % reduktionskrav gælder således parallelt med BAT-kravet, og som det fremgår af

bemærkningerne, stilles kravet kun til udvidelsen eller i renoverede stalde og i forhold til et fast defineret udgangspunkt – ”bedste staldsystem”.

Flere hørings svar giver udtryk for, at der ikke findes teknologier, som kan anvendes i naturligt ventilerede stalde med dybstrøelse. Miljøministeriet er opmærksomt på denne problemstilling, hvorfor kravet i 2008 for denne driftsform fastholdes på 15 %. Det er derimod ikke korrekt, at der ikke findes teknologi til rådighed i dag, idet det generelle ammoniakkrav i stort omfang forventes at blive imødekommet ved en mere effektiv fodring. Dette kan også anvendes i de pågældende stalde. Desuden kan en bedre håndtering af dybstrøelse anvendes, hvor f.eks. en større mængde udkøres direkte fra stald til mark.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter påpeger et problem i naturligt ventilerede stalde generelt. Hertil skal det bemærkes, at ved gyllesystemer er flere driftssikre teknologier tilgængelige, f.eks. spalteskrabere og gylleforsuring.

Vedrørende de dyretyper som omfattes af det generelle ammoniakkrav, er lovbemærkningerne til § 34, stk. 3, ændret på baggrund af Dansk Landbrugs bemærkninger. Ammekøer og opdræt af ammekøer er udtaget fra listen. Derimod vil der skulle stilles krav til opdræt af malkekvæg, i det omfang de ikke er udendørs, samt til ungtyre på dybstrøelse. Vedrørende ungtyre er det, som det fremgår af bemærkningerne, kun gyllesystemer, der ikke bør stilles krav til. Endelig er de påviste fejl i tabellen rettet. Der bliver derimod ikke indføjet de præcise ammoniakkrav, som Dansk Landbrug ønsker. Dette skyldes bl.a., at normtallene for de enkelte staldsystemer kan ændres som følge af nye undersøgelser. I overensstemmelse med udredningsrapporten skal sådanne nye data for samme staldsystemer inddrages ved fastsættelse af kravet. De præcise ammoniakkrav skal derfor fastsættes i vejledning eller bekendtgørelse og ikke i bemærkningerne.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne og Fødevareministeriet ønsker en præcisering af, hvornår en stald kan betragtes som renoveret i forhold til det generelle ammoniakkrav i forhold til kravet om godkendelse. Dette vil blive præciseret nærmere i vejledning eller bekendtgørelse med udgangspunkt i, at der er tale om renovering, der er at sidestille med en nyetablering, således at renoveringer, der kræver ændringer i godkendelsen, også er renoveringer, hvor der samtidigt skal tages stilling til det generelle ammoniakkrav. Dette vil f.eks. være tilfældet ved en ændring af staldsystemet.

Det er ikke vurderingen, at kravene forringer dyrevelfærden. Tværtimod friholdes udegående dyr fra det generelle ammoniakkrav, hvorved der faktisk skabes et incitament til at have udegående dyr.

Ad 2 - Bemærkninger til merbelastning af de i § 7 nævnte naturtyper i bufferzone II (300-1000 m fra § 7-arealer)

Ringkøbing Amt og Århus Amt kritiserer det angivne miljøbeskyttelsesniveau for ammoniak. Århus Amt henholder sig til den fællesamtslige ”Teknisk Anvisning for Ammoniak og Natur”, som fastsætter en grænse på 0,1 kg N/ha/år. En merbelastning større end 0,5-1 kg N/ha/år vil i sig selv kunne medføre en væsentlig effekt, jf. Naturklagenævnets praksis i NKO 342. Det fastsatte beskyttelsesniveau vil ikke kunne hindre en merbelastning på over 1 kg N/ha/år ved flere udvidelser i samme område, hvilket Ringkøbing Amt og Århus Amt mener, er i strid med Habitatdirektivet. Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd mener ligeledes, at beskyttelsesniveauet ikke er tilstrækkeligt.

Det Økologiske Råd mener, at der i Bufferzone II ikke skal kunne gennemføres etableringer, og at udvidelser kun skal kunne godkendes, hvis det fører til en væsentlig reduktion i ammoniakforureningen, og kun hvis naturens tålegrænser er overholdt. Danmarks Naturfredningsforening er ligeledes af den opfattelse, at afgrænsningen på de 1000 meter og niveauet på 0,3-0,7 kg N/ha/år er for uambitiøs.

Amtsrådsforeningen kritiserer, at grænsen for, hvornår der skal meddeles tilladelse, er fastsat på 15 DE. Der argumenteres med et eksempel, hvor 15 DE slagtesvin i en afstand af 300 meter medfører en deposition på 0,5 kg N i den mest betydende vindsektor. Husdyrbrug med mink vil kunne give betydeligt større deposition.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår konkret, at ordene ”i nødvendigt omfang” slettes i § 28 (§ 25 i det fremsatte forslag), da det giver karakter af en ”gummiparagraf”.

Det skal bemærkes, at indsatsen mod ammoniak efter lovforslaget er en samlet pakke, hvor andre tiltag som det generelle krav om ammoniakreduktion, kravet om nedfældning og det skærpede krav til overdækning også vil reducere den samlede ammoniakbelastning af naturområderne. Det skal også bemærkes, at der tidligere ikke var fastlagte regler for de anvendte beregningsmodeller og ofte ingen muligheder for kontrol og tilsyn med de af landmanden udførte beregninger. De nye regler med fastlagte beregningsmetoder og vilkår, der kan kontrolleres, vil dermed i praksis mange steder betyde en skærpelse.

Ringkøbing Amt og Århus Amt påpeger, at en merbelastning større end 0,5-1 kg N/ha/år vil kunne medføre en væsentlig effekt, og at flere udvidelser i samme område vil kunne medføre overskridelse af denne grænse. Det bemærkes, at i langt de fleste tilfælde vil baggrundsbelastningen falde. Dels fordi den generelle indsats i landbruget fortsat forventes at reducere ammoniakbelastningen, dels fordi strukturudviklingen vil give færre husdyrbrug med større indbyrdes afstand. Det skal også bemærkes, at i beregningen af merbelastningen skal udvidelser gennemført de sidste 8 år medregnes. Ved en grænseværdi på 0,3 kg N/ha/år vil ammoniakemissionen ved uændret regulering således i løbet af f.eks. 24 år kunne forøges med i alt max. 0,9 kg/ha/år. Den nuværende praksis er mange steder kun 3 år, så selvom grænseværdien mange steder kun er 0,1 kg/ha/år, vil ammoniakemissionen i løbet af 24 år kunne forøges med max. 0,8 kg/ha/år. Relationen mellem beskyttelsesniveauet og Habitatdirektivet beskrives i et selvstændigt afsnit herom.

Det er korrekt, som anført af Amtsrådsforeningen, at ammoniakemissionen fra mink er betydeligt større end fra andre husdyrproduktioner. En pelsdyrfarm på 14,8 DE taber således ammoniak svarende til en slagtesvineproduktion på ca. 100 DE. En bagatelgrænse på 15 DE for mink vil således kunne være i strid med habitatdirektivet, idet det ikke ville være muligt at hindre etablering af en stærkt forurenende minkfarm i et habitatområde.

Reglerne i lovforslaget ændres på den baggrund, således at der indsættes en hjemmel for miljøministeren til at fastsætte regler om, at etableringsforbudet i bufferzoner skal gælde for pelsdyrfarme fra 3 DE, samt at ændringer og udvidelser af pelsdyrfarme allerede er tilladelseskrævende i bufferzoner fra 3 DE. Dette er en skærpelse i forhold til andre dyretyper, hvor tilladelse først kræves fra 15 DE.

Den ønskede ændring af formuleringen i § 28 (§ 25 i det fremsatte forslag), hvor Danmarks Naturfredningsforening ønsker ”i nødvendigt omfang” slettet, er imødekommet.

Ad 3 - Bemærkning til kravene i bufferzone I (0-300 m fra § 7-arealer)

Det Økologiske Råd vil have et forbud mod udvidelser i bufferzone I. Samtidigt skal der stilles skrappe krav til de eksisterende brug om en 95 % reduktion fra anlæg med fjerkræ- og svinebedrifter, der er omfattet af IPPC-direktivet.

Bestemmelserne om bufferzone I er udmøntningen af VMP III aftalen for så vidt angår bufferzoner.

Ad 4 - Øvrige bemærkninger, inkl. bemærkninger om krav til gyllebeholdere

Landsforeningen for Gylderamte ønsker, at det forbydes at udbringe gylle på arealer beliggende inden for en afstand af minimum 150 meter til naboejendomme.

Landsforeningen for Gylderamte ønsker en mere fastlagt frist for etableringen af den faste overdækning på eksisterende bedrifter, som kommunen kan stille krav om ved mangelfuld overdækning. Dansk Landbrug ønsker kravet om fast overdækning ændret fra, at det omfatter beholdere bygget efter 1. januar 2007 til, at det omfatter beholdere, der er meddelt tilladelse til efter 1. januar 2007.

Landsforeningen for Gylderamte stiller spørgsmålstegn ved, om Kommunernes Landsforening kan pålægge sine medlemmer den ekstra tilsynsopgave med de 2000 uanmeldte tilsyn rettet mod overdækning af gyllebeholderne. Såfremt tilsynet gennemføres, ønskes en indberetning hver 6. måned vedrørende antal og resultater.

Forslaget om 150 meters afstand til naboejendomme vil i praksis gøre det umuligt at udbringe husdyrgødning på store dele af landbrugsarealet. Da landmændene skal leve op til harmonikravet, vil et sådan krav også betyde voldsomme krav om reduktion af husdyrproduktionen. Efter de gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen må udkørsel nær byzone ikke ske i f.eks. weekenden.

Vedrørende kravet om fast overdækning findes det ikke hensigtsmæssigt at fastlægge detaljerede krav om tidsfrister eller at tilpasse skæringsdatoen til tidspunktet for en tilladelse.

Vedrørende aftalen om de ekstra tilsyn med gyllebeholdere kan det oplyses, at miljøministeren tidligere har indgået aftaler med Kommunernes Landsforening om tilsyn, herunder om tilsyn med overproduktion med svin. De nærmere detaljer vedrørende den kommende tilsynsaftale om manglende overdækning, herunder krav om indberetning til ministeriet skal forhandles med Kommunernes Landsforening. Skov- og Naturstyrelsen vil i den forbindelse inddrage ønsket fra Landsforeningen for Gylderamte i de videre overvejelser.

Skov & Landskab bemærker, at forslaget vil øge beskyttelsen (bl.a. gennem afstandskrav) af sårbar natur i landbrugslandskabet mod effekter af ammoniak fra husdyrbrug. Det fremgår dog ikke klart, hvordan skov og vand beskyttes mod høj ammoniak/ammonium af lovforslaget. Skov & Landskab fremhæver forskellige forhold, som bør indgå i overvejelser vedrørende beskyttelse af skovarealer i nærheden af husdyrbrug, herunder overvejelser om afstandskrav, og foreslår, at beskyttelsen af skov tydeliggøres som en del af forslaget.

De punkter, der fremhæves vedrørende skov og vand, fremgår af Skov- og Naturstyrelsens gældende vejledning fra 2003, med rettelse i 2005, vedrørende sagsvurdering for lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af husdyrbrug. Den beregningsmodel vejledningen er udarbejdet på grundlag af, vil blive opdateret og herefter udgøre en del af kommunernes administrationsgrundlag, som følge af lovforslaget. De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 8: Nitrat

Overfladevand

Modellen for beskyttelse af vandområder mod nitratbelastning fremgår af den politiske aftale og fokuseres i interimperioden frem til færdiggørelse af vand- og naturplanerne i 2009 på de mest sårbare områder, der afvander til Natura 2000 områder. For landbrugsarealer, der afvander til sådanne recipienter, vil der blive stillet krav om et lavere husdyrtryk per hektar end det, som de generelle harmoniregler giver mulighed for. Disse krav vil have som konsekvens, at man i meget sårbare områder med et i forvejen højt husdyrtryk og en lav reduktionsfaktor til recipienten, som hovedregel ikke vil kunne udvide. En kortlægning af landbrugsarealet efter oplandenes sårbarhed vil først blive foretaget i forbindelse med vand- og naturplanerne med udgangen af 2009. Indtil da vil kommunerne skulle tage udgangspunkt i målsætningerne i de foreliggende regionplaner samt en konkret vurdering af den enkelte recipients sårbarhed.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at amternes regionplaner og risikoanalyser foretaget i forbindelse med basisanalyserne til vandplanerne bør være udgangspunktet for beskyttelsen af vandområder mod nitratbelastning i interimperioden frem til 2009. Foreningen foreslår endvidere, at relevante forskningsinstitutioner allerede nu udarbejder et sårbarhedskort for nitrat baseret på naturens tålegrænser og på de målsætninger, som amterne har for vore vandområder.

Dansk Landbrug ønsker, at det skal være muligt at anvende tiltag, som sikrer en reduceret udvaskning af nitrat i de områder, hvor der stilles krav om en reduktion i forhold til de generelle harmoniregler med henblik på at opretholde fuld udnyttelse af disse regler. Dansk Landbrug fremhæver etablering af vådområder, efterafgrøder og udtagning som eksempler på sådanne tiltag. Dansk Landbrug ønsker desuden, at arealer, som er sårbare i forbindelse med nitratudvaskning skal kortlægges, samt at der skal foreligge statslige retningslinier for vurdering af arealernes sårbarhed pr. 1. januar 2007.

Kommunernes Landsforening opfordrer til, at der ved tilrettelæggelse af beskyttelsesniveauet for nitrat tages højde for de stramninger, der vil blive nødvendige for at imødekomme vandrammedirektivets implementering. Kommunernes Landsforening opfordrer endvidere til, at der udarbejdes et kortmateriale om sårbare recipienter i forhold til nitrat og afstrømningsarealerne hertil på baggrund af eksisterende viden i amterne til at understøtte kommunernes arbejde.

Amtsrådsforeningen giver udtryk for, at den forelagte model sandsynligvis vil have en større miljøeffekt end den nuværende administrationspraksis. Det kan dog ikke på nuværende tidspunkt afgøres, om det er tilstrækkeligt i forhold til de kommende vandplaner. I forhold til kravet om reduktion af harmonikravet til husdyrtryk i visse områder bemærker Amtsrådsforeningen, at enkeltheden, ensartetheden og robustheden i denne model forudsætter, at vilkåret kan stilles på

baggrund af husdyrtrykket alene, og ikke på baggrund af detaljerede beregninger, hvor sædskifte og praksis inddrages. Amtsrådsforeningen bemærker desuden, at beskyttelsesniveauet for nitrat ser bort fra den kumulerede effekt af mange udledninger fra et stort opland, som ifølge foreningen har været et væsentligt element i den hidtidige administration.

Århus Amt peger på, at Mariager fjord og Randers fjord, efter amtets vurdering, ikke vil være omfattet af lovforslagets beskyttelsesniveau for overfladevand. Århus Amt ønsker desuden, at der af vejledningen bør fremgå en liste over de særligt sårbare områder.

Ringkøbing Amt anbefaler, at oplandene til Nissum fjord og Ringkøbing fjord karakteriseres som særligt sårbare områder, samt at der opereres med differentierede reduktionskoefficienter for udvaskningen fra oplandet til disse recipienter. Ringkøbing Amt bemærker desuden, at vandområder uden for Natura 2000 og en del Natura 2000 vandområder ikke vil blive omfattet af beskyttelse efter denne lov.

I relation til nitratpåvirkningen af vandområder vil det som ønsket fra flere sider være hensigtsmæssigt med en præcis kortlægning af de sårbare arealer. Da kortene får stor betydning for de berørte parter, er det dog vigtigt, at disse er fagligt underbyggede. Der foregår et stort arbejde i de relevante forskningsinstitutioner med at udvikle det faglige grundlag. Indtil da vil det vedrørende vurderingerne omkring sårbarhed blive tilstræbt at fremskaffe det bedst mulige beslutningsgrundlag med den eksisterende viden i vejledningen.

Kommunen vil skulle inddrage den kumulative effekt fra områdets husdyrbrug i den konkrete miljøgodkendelse. I lovforslagets reguleringsmodel er der taget hensyn til dette, da kravet om reduceret harmonikrav stilles til hele bedriftens udspretningsarealer. I områder med et i forvejen højt husdyrtryk og sårbare recipienter vil der derfor være stærke begrænsninger på mulighederne for at udvide uden anvendelse af miljøeffektiv teknologi. Der vil også være andre tilfælde, hvor det vil være relevant for kommunen at inddrage spørgsmålet om kumulation, eksempelvis i tilfælde, hvor der sker en stor udvidelse af den regionale husdyrproduktion på grund af muligheder for afbrænding og/eller forgasning af husdyrgødning. Dette vil blive beskrevet i vejledningen til loven.

I vejledningen vil det blive beskrevet, hvilke tiltag der kan anvendes for at reducere kvælstofudvaskningen i et sårbart område som alternativ til at stille vilkår om et reduceret husdyrtryk. Der vil blive lagt vægt på, at der kun kan anvendes et begrænset antal tiltag, som det er muligt for kommunerne at føre en effektiv kontrol med.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Grundvand (drikkevandsressourcer)

Ringkøbing Amt, DANVA, Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, Århus Amt, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at det af lovforslaget fremgår, at der, indtil vandplanerne foreligger, alene kan stilles vilkår til de arealer, hvor der er vedtaget en indsatsplan. Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne stiller spørgsmål om dette er rigtigt.

Det væsentligste kritikpunkt er, at der med lovforslaget indføres en svækkelse af hensyn til grundvandsbeskyttelsen. Det påpeges af flere, at der til i dag kun er udarbejdet ganske få

indsatsplaner. På baggrund af den kortlægning, der skal ske efter vandforsyningsloven, samt retningslinier udarbejdet af Miljøstyrelsen, er der udpeget særlige nitratfølsomme områder, hvor grundvandet på grund af ringe beskyttelse er særligt udsat i forhold til nedsivning af nitrat. Det indgår i dag i amternes administrationsgrundlag i forbindelse med VVM-behandlingen af ansøgninger. Lovforslaget vil således formindske grundvandshensynet i sagsbehandlingen, hvis der alene skal tages hensyn til de arealer, hvor der er vedtaget en indsatsplan.

Amtsrådsforeningen og DANVA påpeger, at det kan føre til krav om tilbagekøb af tilladelser og hermed urimelige omkostninger for samfundet og for forbrugerne.

DANVA opfordrer ministeren til at udnytte den hjemmel, der i 1999 blev indsat i miljøbeskyttelsesloven til at kunne fastsætte en godkendelsesordning til sikring af indsatsområder udpeget med hensyn til nitrat (Miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 6).

Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at det er i strid med den gældende politik på området, da ministeren har gjort indsigelse, selvom amtet efter en konkret vurdering har fundet, at belastningen af det konkrete nitratfølsomme indvindingsområde kunne accepteres.

Godkendt Teknologisk Service har fremkommet med en række tekniske kommentarer, som bør behandles under de tekniske punkter.

Arbejdet med kortlægning af drikkevandsressourcerne efter vandforsyningsloven begyndte i slutningen af 1990'erne og er derfor langt fremme. Kortlægningen vil til sin tid indgå i vandplanerne, som en delmængde af grundvandsbeskyttelsen.

Nitratfølsomme indvindingsområder er defineret ved opfyldelsen af et eller flere kriterier, som er fastsat i den zoneringsvejledning, som Miljøstyrelsen udarbejdede i 2000 til brug for amternes kortlægning efter vandforsyningsloven (et kriterium er bl.a. nitratkoncentrationer over 25 mg/l i en eller flere indvindingsboringer eller grundvandsmagasiner).

Udpegningen af nitratfølsomme indvindingsområder fremgår i dag af regionplanerne. Det udgør i dag ca. 16 % af landbrugsområdet og opdateres løbende.

De udpegede områder indgår i dag i amternes VVM-vurderinger, hvor ministeren har mulighed for at komme med indsigelser. Der er i løbet af de seneste 5 år varslet en indsigelse i ca. 10 sager. Alle sager er afsluttet med projekttilpasninger, hvor der typisk er foretaget en udtagelse af nitratsårbare arealer, eller indgået aftale om efterafgrøder eller lignende tiltag med henblik på at reducere nitratudvaskningen.

Det er vurderingen, at der foreligger det fornødne grundlag til at kunne stille skærpede vilkår i nitratfølsomme indvindingsområder, og at disse områder kan beskyttes med initiativer, som ikke synes økonomisk tyngende for landmanden.

Det vurderes på baggrund af høringssvarene og den beskrevne status for kortlægningen m.v., at beskyttelsesomfanget bør udvides.

Bemærkningerne har givet anledning til ændring af forslaget, således at der fortsat kan stilles skærpede krav i områder, der er udpeget som nitratfølsomme. Afskæringskriteriet fastsættes til 50

mg N per liter vand ud af rodzonen, som har været det generelle beskyttelsesniveau i amterne, således at der ikke kan accepteres en merbelastning, hvis udvidelsen er større end 50 mg N per liter.

Ad punkt 9: Fosfor

Beskyttelsesniveauet for fosfor fremgår af bilag til den politiske aftale. Det fremgår heraf, at i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor, stilles følgende krav på arealer på drænedede lerjorde:

- Hvis der kan dokumenteres fosforbalance, så stilles ingen krav
- Der stilles ingen krav til arealer med fosfortal (Pt) under 4,0
- På arealer med fosfortal (Pt) mellem 4-6 må fosforoverskuddet maksimalt forøges med 4 kg P/ha/år
- På arealer med fosfortal (Pt) over 6 stilles krav om fosforbalance

Miljøcenter Østjylland, Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Landbrug anfører, at det er problematisk med den manglende kortlægning af de områder, som vil være omfattet af fosforreguleringen ved at være opland til Natura 2000 områder, og som er overbelastet med fosfor. Der vil derved blive uklare omkring reguleringen og forskel mellem kommunernes praksis.

Ringkøbing Amt, Århus Amt, Amtsrådsforeningen og Bent Lauge Madsen er uforstående overfor, hvorfor kun drænedede lerjorde er omfattet af aftalen. Alle nævner, at lavbundslande i meget høj grad er risikoarealer med hensyn til fosfortab, og at fosfortab på sandjord også er et problem. Århus Amt og Amtsrådsforeningen oplyser, at koncentrationen af fosfor i vandløb i sandjordsoplande er højere end i lerjordsoplande, og at fosforkoncentrationen i vandløbene er korreleret med fosforoverskuddet i oplandet. Ringkøbing Amt foreslår, at formuleringen ændres, således at reguleringen rettes mod arealer på drænedede og grøftede jorder og lavbundsarealer.

Ringkøbing Amt er uforstående overfor kravet om max. 4 kg P/ha/år merophobning ved fosfortal 4-6. Der foreslås i stedet et krav om en fosforbalance på max. 4 kg P/ha/år i alt ved fosfor under 4. På lavbundslande bør der være fosforbalance. Det Økologiske Råd foreslår i lighed hermed et krav om fosforbalance ved Pt større end 4, og at fosforoverskuddet højst må være 4 kg P/ha/år på arealer med Pt 3-4 i en overgangsperiode, hvorefter der stilles krav om fosforbalance.

Amtsrådsforeningen gør også opmærksom på, at mange amter har krævet fosforbalance. Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund mener også, at modellen skal ændres markant, så enhver fosforophobning på risikoarealer ikke accepteres. Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker desuden et krav om maksimalt fosforoverskud på 3 kg P/ha/år. Danmarks Sportsfiskerforbund kritiserer desuden begrebet, Pt, da det er et utilstrækkeligt redskab i forbindelse med overfladeafstrømning og lavbundslande.

Bent Lauge Madsen giver også udtryk for kritik af beskyttelsesniveauet og foreslår krav om fosforbalance på lavbundsområder, hældende arealer, drænedede arealer, arealer med Pt over 2-3 og sandjord.

Vedrørende krav om bræmmer foreslår Danmarks Naturfredningsforening, at der skal skabes hjemmel til at kræve, at landmanden placerer sit lovpligtige brakareal i dyrkningsfrie bræmmer

langs vandløb og søer. Dansk Landbrug ønsker modsat, at der kun kan stilles krav om bræmmer, hvor der er tale om markarealer, der anvendes til udspreddning af husdyrgødning.

En præcis kortlægning af de sårbare arealer ville være ønskelig. Da kortene får stor betydning for de berørte parter, er det dog vigtigt, at disse er fagligt underbyggede. Der foregår et stort arbejde med at udvikle det faglige grundlag, men indtil da vil det blive tilstræbt at fremskaffe det bedst mulige beslutningsgrundlag med den eksisterende viden i vejledningen vedrørende vurderingerne omkring sårbarhed.

Det er korrekt, at afgrænsningen til dræned lerjorde ikke omfatter regulering i andre dokumenterede risikoområder som lavbundsjarige og sårbare sandjordsarealer.

Der vurderes ikke at være behov for at inddrage sandjarige generelt, da tidshorizonten fra en øget fosforophobning til fosforkoncentrationen øges i vandløbet typisk er meget lang, og da der i nærmeste fremtid forventes betydelig bedre teknologiske muligheder for at begrænse fosforophobningen, f.eks. ved hjælp af gylleseparation og mere viden om hvordan fosfortab begrænses.

Ifølge den seneste forskning afhænger risikoen for fosfortab på lavbundsjarige (både humusrige og sandjarige) i høj grad af jordens mineralindhold, hvor specielt jernindholdet har stor betydning. Er jernindholdet stort bindes fosfor, mens et lavt indhold giver risiko for fosfortab. Administrativt kan denne viden inddrages ved, at lavbundsjarige, der ved okkerklassificeringen er udpeget som okkerklasse I (højt jernindhold), ikke inddrages i fosforreguleringen. Ifølge okkerkortlægningsrapporten fra 1984 er det totale okkerklassificerede lavbundsareal 561.462 ha og heraf udgør okkerklasse I 151.597 ha.

For at inddrage disse yderligere arealer ændres lovforslaget således, at der vil blive stillet krav til fosforoverskuddets størrelse i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor, såfremt arealerne er dræned lerjorde og lavbundsarealer, herunder dræned og grøftede sandjarige. Lavbundsarealer er dog kun omfattet, såfremt de er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og såfremt der er et lavt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen.

Det indebærer, at ca. 35.000 ha yderligere arealer omfattes af den generelle model for fosforbeskyttelsen idet reguleringen alene retter sig imod arealer der afvander til Natura 2000 vandområder, der i forvejen er overbelastet med fosfor. De fleste lavtliggende sandjarige, der afvander til sådanne områder vil dermed blive omfattet af beskyttelsesniveauet. Der kan i øvrigt henvises til lovforslagets § 23 om den vurdering, som kommunen skal foretage i forbindelse med behandlingen af den konkrete ansøgning.

Da Pt for lavbundsjarige ikke er et velegnet redskab, vil det i vejledning eller bekendtgørelse blive præciseret, hvordan lavbundsarealer med højt humusindhold bør indgå i miljøvurderingen.

Det er vigtigt at bemærke forskellen mellem krav om en fosforbalance på + 4 kg P/ha/år, og et krav om at fosforoverskuddet maksimalt må øges med +4 kg P/ha/år. Svinebrug, der udbringer den maksimale mængde husdyrgødning har et fosforoverskud på op til ca. 10-20 kg P/ha/år. Ifølge mange høringssvar opfattes en merbelastning på + 4 kg P/ha/år, ved et Pt på mellem 4-6, som et tilladt fosforoverskud på mellem ca. 14-24 kg P/ha/år. Dette er en forkert antagelse. For det første vil de eksisterende harmoniregler forhindre dette, og for det andet vil den foreslåede

beregningsmodel, som er beskrevet i udredningsarbejdet, ofte give et helt andet og mere skærpet resultat.

Selvom det anføres, at flere amter i dag har fastsat krav om fosforbalance, fremgår det af amternes erfaringsopsamling, at det er betydeligt mere normalt at fastsætte krav til merbelastningen både i forhold til kystvand og søer. I sidstnævnte tilfælde vil en høj fosforophobning derfor stadig kunne fortsætte.

Endvidere skal det foreslåede beskyttelsesniveau for fosfor ses i lyset af bl.a. følgende forhold:

- Der er ingen faglige modeller til at beskrive sammenhængen mellem fosforophobningen i dyrkningsjorden og fosfortabet til vandmiljøet. Noget tyder f.eks. på, at en stor del af det samlede tab kommer fra særlige risikoarealer. Der er iværksat et forskningsprogram til at belyse dette yderligere med henblik på, at den fremtidige indsats kan målrettes disse risikoarealer.
- Nitrat reguleres ifølge den politiske aftale primært via skærpelser af harmonikravet (kravet til udbringningsarealets størrelse for den anvendte mængde husdyrgødning). Da skærpelser af harmonikravet også vil reducere fosforoverskuddet væsentligt, skal beskyttelsesniveauet for nitrat indgå i den samlede vurdering af indsatsen overfor fosfor. Recipienter, som er meget følsomme i forhold til nitrat, vil ofte også være kritiske i forhold til fosfor, f.eks. følsomme inderfjorde.
- Der er stor forskel på beskyttelsesniveauet på papiret og i praksis. Amternes nuværende beskyttelsesniveau har i stor udstrækning været håndteret via de såkaldte "projekttilpasninger", hvor landmandens egne beregninger af konsekvenserne af valgte driftsændringer har ligget til grund for afgørelsen. Det har ikke været muligt at føre tilsyn med de valgte driftsændringer. I de nye miljøgodkendelser er der fastlagte beregningsmodeller, og driftsændringer kan kun indgå i beregningerne, hvis de fastsættes som vilkår, der kan føres tilsyn med.

Beregningsmodellen vedrørende miljøvurderingen af fosfor vil blive fastlagt i den kommende vejledning eller bekendtgørelse. For at styrke mulighederne for et effektivt tilsyn er det præciseret i bemærkningerne, at kravene til fosforoverskud skal opgøres og kontrolleres på bedriftsniveau.

Vedrørende krav om bræmmer er det styrelsens vurdering, at kommunerne kan stille krav om bræmmer på markarealer, hvor der er oplagt risiko for overfladeafstrømning af fosfor, f.eks. på grund af skrånende arealer. Dette krav kan stilles uafhængigt af beskyttelsesniveauet angivet i bilag III i den politiske aftale af 22. juni 2006.

Ad punkt 10: Lugt / Afstandskrav for fritgående grise

Lugt

Det aftalte beskyttelsesniveau for lugt indebærer genekriterier på $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for byzoner, $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for samlet bebyggelse i landzone og $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ for enkeltbeboelser. Der sker ikke lempelser i forhold til de vejledende afstande i den såkaldte FMK-vejledning, som i høj grad er udtryk for den nuværende praksis. Der vil blive udarbejdet en ny lugtvejledning.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter mener ikke, at der er behov for tekniske reguleringer overfor kvægbruget, da lugt, ifølge organisationen, ikke er kendt som et problem omkring kvægbrug.

Danske Svineproducenter mener generelt, at beskyttelsesniveauet er blevet skærpet for meget, specielt kravet på $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ overfor enkeltbeboelser. Det fremhæves, at det foreslåede niveau vil få negative konsekvenser for erhvervet.

Dansk Svineproduktion vurderer, at også svineproduktionen vil blive ramt hårdt og gør bl.a. opmærksom på, at min. 31 % af besætningerne i Sønderjyllands Amt og 23 % i Vejles Amt i så fald ikke kan udvide. Dansk Svineproduktion kan dog acceptere kravet på $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ og $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, men mener, at de $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ til enkeltbeboelse er uacceptabelt og foreslår i stedet $20 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Denne opfattelse deles også af Dansk Landbrug og LandboSyd. LandboSyd gør desuden opmærksom på, at kravet kan betyde, at landmænd opkøber naboejendomme på landet, hvilket ifølge organisationen vil betyde mindre liv på landet. LandboSyd foreslår også, at kravet kun bør gælde i forhold til ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger.

Dansk Svineproduktion og Dansk Landbrug mener, at de nævnte omkostninger på 10 mio. er fastsat alt for lavt.

Danmarks Naturfredningsforening er generelt positiv overfor beskyttelsesniveauet med de nye konkrete genekriterier for byzoner, samlet bebyggelse og enkeltbeboelser. Danmarks Naturfredningsforening foreslår dog, at genekriterierne også omfatter områder, der er udlagt til rekreative formål.

Landsforeningen for Gylleramte mener modsat erhvervet, at beskyttelsesniveauet slet ikke er skærpet tilstrækkeligt og er helt uantageligt. Landsforeningen for Gylleramte mener, at beskyttelsesniveauet burde være max. $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, uanset om der var tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbeboelse. Desuden bør afstanden ifølge Landsforeningen for Gylleramte ikke kun måles til beboelsen. Haven bør inkluderes. Landsforeningen for Gylleramte er desuden kritiske overfor det generelle proportionalitetsprincip. Landsforeningen for Gylleramte foreslår, at kommunerne i sagsbehandlingen vedrørende lugt stiller de nødvendige krav. Kan landmanden ikke leve op til disse, skal produktionen udflyttes eller nedlægges.

Erhvervet ønsker primært en ændring fra $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ til $20 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ i forhold til enkeltbeboelse. Det vurderes, at et beskyttelsesniveau på 15 er nødvendigt for at tilgodese hensynet til naboer. $20 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ er reelt ingen skærpelse i forhold til den nuværende praksis, hvor den såkaldte FMK model ofte ligger til grund for afgørelserne. Kun for meget store besætninger med slagtesvin eller for slagtesvin i de mest forurenende staldtyper, vil der ved et genekriterie på $20 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ være en skærpelse.

En tilstrækkelig afstand mellem husdyrproduktionerne og naboerne, således at lugtgenerne begrænses, kan bidrage til at få flere mennesker til at flytte på landet. Der findes heller ikke grundlag for at følge forslaget om at fritage visse typer enkeltbeboelser for afstandskravene. Det vil f. eks kunne ramme beboere i lejede huse, der ejes af ansøgeren.

Det er heller ikke vurderingen, at afstandskravene til omboende nødvendigvis vil reducere svineproduktionen i Danmark. Der sker i disse år en voldsom strukturudvikling, hvor antallet af

husdyrbrug forventes halveret i løbet af 10 år, og hvor produktionen udvides tilsvarende på de resterende husdyrbrug. De skærpede afstandskrav vil derfor mindske risikoen for, at de resterende husdyrbrug med den fremtidige produktion bliver placeret uhensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Landsforeningen for Gylleramtes ønske om at ensrette genekriteriet i forhold til forskellige nabotyper kan ikke følges. Et genekriterie på 5 OUE/m³ overfor enkeltbeboelser i landzonen vil gøre det stort set umuligt for nogen at udvide husdyrproduktionen.

Vedrørende hvilke områder, der skal tages hensyn til ved reguleringen i forhold til lugt, kan nævnes, at når der i aftalen er angivet byzoner og lignende, omfatter dette alle de områder, der i dag er nævnt i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, undtagen samlet bebyggelse. Dette inkluderer områder i landzone, der i lokalplan er udlagt bl.a. til offentlige formål med henblik på beboelser, institutioner, rekreative formål og lignende. Haver er dog ikke inkluderet, bl.a. fordi disse forvaltningsmæssigt er meget vanskelige at håndtere. Haver er modsat udlagte rekreative områder ikke præcist afgrænset, så det i sagsbehandlingen vil være vanskeligt at vurdere, hvor afstanden præcist skal måles til.

Med hensyn til erhvervets omkostninger er de beregnet som forskellen mellem den nuværende FMK-model og de nye krav. Det er ikke omkostningerne forbundet med erhvervets samlede indsats mod lugtgener.

Hørings svarene giver ikke anledninger til ændringer i det fremsatte lovforslag eller bemærkningerne hertil.

Afstandskrav for løsgående grise

I det lovforslag, som blev sendt i høring, var det i § 7, stk. 1, nr. 5, fastsat, at nye folde ikke måtte etableres inden for 100 meter fra naboskel, og at der ikke må foretages udvidelser og ændringer af eksisterende folde, som vil medføre forøget forurening inkl. lugtgener fra foldene.

Dyrenes Beskyttelse og Dansk Svineproduktion giver eksempler, der illustrerer, at afstandskravet vil gøre det særdeles vanskeligt at producere løsgående grise på mindre ejendomme.

Fødevarerministeriet fremhæver, at bestemmelsen vil gøre det vanskeligt at efterleve det generelle krav i økologilovgivningen om, at økologiske husdyr skal gå ude på græs, når forholdene tillader det.

Dansk Landbrug og Dansk Svineproduktion foreslår, at afstandskravet nedsættes til 50 meter samt at afstandskravet skal gælde til nabobeboelse frem for til naboskel. Endvidere foreslår Dansk Landbrug og Dansk Svineproduktion, at bestemmelsen først indføres fra 2009. Dette begrundes i, at en ny udlagt græsmark først bør anvendes til udegående grise efter 2 år.

Danske Svineproducenter foreslår, at en eventuel opstramning burde formuleres som 100 meter fra foderpladser og hytter til nabobebyggelse.

Økologisk Landsforening og Dyrenes Beskyttelse fremfører, at der ikke er fagligt belæg for stramningen, da løsgående grise efter organisationernes vurdering ikke giver anledning til lugtgener.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at afstandskravet differentieres i forhold til sårbarhed, og at der indføres genekriterier.

Høringssvarene har godtgjort, at en betydelig del af de eksisterende husdyrbrug med løsgående grise vil få indskrænket deres produktionsmuligheder væsentligt. Det har ikke været hensigten i urimelig grad at vanskeliggøre hold af udegående grise, men alene at sikre naboer mod lugt i urimelig grad.

Lovforslaget er på baggrund af høringssvarene ændret således, at miljøministeren efter lovforslagets § 6, stk. 3 skal fastsætte regler om særlige afstandskrav for frilandssvin. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at miljøministeren pr. januar 2007 vil fastsætte nærmere regler om afstandskrav fra folde til frilandssvin i forhold til naboer. Ministeren vil endvidere igangsætte et udredningsarbejde, hvor det skal vurderes, hvordan det sikres, at de gældende regler om græsdække for fritgående svin overholdes, idet der ved kommunernes tilsyn for 2002 (Miljøtilsyn 2002 – sammenfatning af kommunernes, amtskommunernes, Miljøstyrelsens og Skov- og Naturstyrelsens miljøtilsyn) blev konstateret betydelige problemer med at overholde reglerne om græsdække.

Ad punkt 11: Bufferzoner

Miljøcenter Østjylland anfører, at § 8, stk. 4, (§ 7, stk. 4 i det fremsatte lovforslag) (bufferzone 1 – besvarelse af forespørgsler om placering og udstrækning af områder, der afkaster bufferzoner) ikke synes at give mulighed for alene at finde de områder, der hører til hver enkelt godkendelsessag.

Bufferbestemmelsen bygger i vidt omfang på de naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper. For disse områder, som ikke er udpeget, gælder i dag efter regler fastsat i medfør af naturbeskyttelsesloven, en såkaldt forespørgselsordning, hvorefter berørte ejere m.fl. hos den ansvarlige myndighed (i dag amtet, fra 1. januar 2007 kommunen) kan få oplyst, om en bestemt foranstaltning, areal, sø eller vandløb er omfattet af beskyttelsesordningen.

Bestemmelsen i § 7, stk. 4, giver de berørte parter ret til at få oplysning om placering og udstrækning af de omfattede områder i forbindelse med overvejelser om etablering, udvidelse eller ændring af anlæg til husdyrbrug. Der vil således typisk være en aktuel tilladelses- eller godkendelsessag.

De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Bornholm Regionskommune gør opmærksom på, at der mangler et beskyttelsesniveau for de generelt beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt at heder og overdrev på Bornholm som regel er forholdsvis små og ligger spredt i landskabet. Som følge af de størrelsesgrænser, som forslaget til § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) fastlægger, vil derfor kun 4 ud af 97 § 3 registrerede heder og kun 104 ud af 307 registrerede overdrev blive omfattet af § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag). Dette skal også ses i lyset af, at det oftest er de mindre overdrev, som er de mest værdifulde, og regionskommunen betegner derfor den reelle beskyttelse som meget ringe. Regionskommunen peger på, at naturtypen hængesæk (EU habitatnaturtype 7140) tilsyneladende ikke er omfattet af § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag).

Mag. scient., biolog Bent Lauge Madsen finder, at fraværet af bufferzoner om de små heder, overdrev og andre biotoper i landbrugslandet medfører, at loven ikke lever op til sit formål. Århus Amt finder det uforståeligt, at en række ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områderne, som kildevæld, hængesæk og andre kærsumfund ikke er omfattet af § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag), selvom der er foretaget en kortlægning af størstedelen af de kvælstoffølsomme naturtyper inden for alle habitatområder i landet i forbindelse med udarbejdelsen af basisanalyserne for Natura 2000-områderne, og skovkortlægningen skal afsluttes i 2006. Amtsrådsforeningen fremhæver ligeledes, at den viden, som kortlægningen har givet, ikke udnyttes.

Århus Amt finder, at kun ganske få af de naturtyper, som i dag er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 vil blive omfattet af vurderinger i henhold til loven. Med hensyn til natur uden for Natura 2000-områder opfatter amtet lovforslaget sådan, at i § 24, stk. 2 (§ 23 i det fremsatte lovforslag) skal kommunen foretage en vurdering af naturen generelt med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder (alle § 3 – områder), men jf. § 24, stk. 3 (§ 27 i det fremsatte lovforslag) skal der kun stilles vilkår i forhold til naturområderne nævnt i § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag). Dette betyder, at en lang række kvælstoffølsomme naturtyper ikke er omfattet af loven, samt at områder, bl.a. som følge af størrelseskravet, ikke beskyttes mod øget ammoniakbelastning fra husdyrbrug eller mod etablering af husdyrbrug i nærområdet. Dette gælder også en lang række særligt værdifulde naturområder, herunder fredede naturområder med særlige bevaringsværdier, f.eks. rødlistearter. Det samme gælder naturområder, der indeholder strengt beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Amtsrådsforeningen deler dette synspunkt.

Amtsrådsforeningen anfører, at amterne generelt ikke har tilladt en mertilførsel af næringsstoffer til højt målsatte naturområder, hvor tålegrænsen allerede er overskredet.

Århus Amt fremhæver, at det ikke hidtil har været praksis i amtet at behandle husdyrsager som sager, der skulle behandles efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Amtet anser de afskæringskriterier der fastsættes i medfør af lovforslagets § 28 (§ 25 i det fremsatte lovforslag), som en væsentlig forringelse af det nuværende beskyttelsesniveau og formentlig i strid med habitatdirektivet, ligesom amtet anser det forhold, at ammoniakpåvirkningen kun vurderes for husdyrbrug inden for 1000 meter fra de følsomme naturtyper som en forringelse i forhold til nuværende praksis (op til 3000 meter afhængig af emissionens størrelse).

Amtsrådsforeningen anfører derudover, at kvælstofpåvirkningen fra brug under 15 DE godt kan være betydelig.

Det Økologiske Råd anbefaler, at der ikke inden for 300-1000 meter bufferzonen kan tillades udvidelse af produktionen, medmindre naturens tålegrænser er overholdt. Husdyrproduktionen medfører også skadelige effekter på naturen udenfor de 1000 meter brede bufferzoner, der udlægges omkring særlig følsomme naturtyper.

Danmarks Naturfredningsforening finder formuleringen af lovforslagets § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) for helt uacceptabel af følgende grunde:
Danmarks Naturfredningsforening finder, at lovforslaget medfører lempelser i forhold til den nuværende praksis i de fleste amter med nulbelastning af de allermest sårbare naturtyper. Der henvises til, at kravet om nul-belastning foreslås afløst af forbudet i § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) mod forøget ammoniakfordampning. Der henvises endvidere til de foreslåede regler

efter § 28 (§ 25 i det fremsatte lovforslag), hvor afskæringskriterierne tillader en vis merbelastning samt det generelle reduktionskrav uden for bufferzonerne.

Om afgrænsningen af de naturområder, der er omfattet af § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag), fremhæves det, at antallet af omfattede naturområder udgør en meget begrænset del af de kvælstoftruede naturområder, herunder de der er højt målsat i amternes naturkvalitetsplaner. I Fyns Amt vil § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) således kun omfatte 3 % af den beskyttede natur i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, eller 9 % af naturarealerne der er særligt følsomme overfor næringsstoffertilførsel.

Danmarks Naturfredningsforening anser i øvrigt lovforslagets § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) for at være i strid med den politiske aftale, hvori anføres, at ”øvrige sårbare naturtyper i Natura 2000 områderne inddrages i Natura 2000-planlægningen. Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at § 8, stk. 3 (§ 7, stk. 3 i det fremsatte lovforslag), kun henviser til, at ammoniakfølsomme søer inddrages som led i Natura 2000 planlægningen.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at samtlige heder og overdrev samt ekstremfattigkær og rigkær og kvælstoffølsomme skovtyper omfattes af § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag), og at acceptabel merdeposition til sårbar natur som udgangspunkt sættes til 0 for bufferzone II. Det bør tilsvarende sikres, at nyetablering, udvidelse og omlægning uden for bufferzone I og II heller ikke medfører merdeposition på sårbar natur.

Danmarks Sportsfiskerforbund påpeger, at en lang række naturområder, der i dag er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og særlig værdifuld natur, som i regionplanerne er højt målsatte, ikke bliver beskyttet på lige fod med sårbar natur i henhold til lovens definition. Danmarks Sportsfiskerforening finder, at dette er en klar forsømmelse, og hvis lovens hensigter skal opfyldes, må natur uden for bufferzonerne sikres mod merbelastning fra produktionsudvidelser mv.

Forbundet læser forslaget således, at særlig værdifuld natur ikke vil blive beskyttet mod ammoniakdeposition fra ejendomme uden for bufferzonen på 300 meter, men alene beskyttet mod deposition fra ejendomme inden for bufferzonen. Forbundet finder, at der bør skabes sikkerhed for, at også natur uden for bufferzonerne sikres mod merbelastning fra produktionsudvidelser mv.

En række høringssvar (Bent Lauge Madsen, Bornholms Regionskommune, Århus Amt, Amsrådsforeningen, Det Økologiske Råd, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund) påpeger bl.a., at en stor del af naturtyper og arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om generelt beskyttede naturtyper mv. (naturfredede arealer, særligt værdifulde naturområder, levesteder for beskyttede arter) ikke er omfattet af husdyrlovens definitioner af naturtyper, der afkaster en bufferzone. Nedenstående sammenfatter bemærkninger til de nævnte høringssvar.

Forslaget til § 7 udmønter VMPIII aftalen om sårbare naturområder, som bygger på Wilhelm-udvalgets model (jf. Wilhelm-udvalgets rapport ”En rig natur i et rigt samfund, november 2001”). Anvendelsen af § 3 størrelseskriterierne sikrer, at bufferzonen kan træde i kraft straks på grundlag af amternes § 3 registreringer.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 7, at andre særligt sårbare naturtyper foreløbigt er udmøntet som ammoniakfølsomme søer, og at de øvrige særligt sårbare naturtyper som kilder og væld, hængesæk og andre kærsumfund inddrages i Natura 2000 planlægningen.

De øvrige naturtyper, som ikke er specificeret i lovens § 7, er beskyttede gennem den forventede generelle reduktion af baggrundsbelastningen med luftbåren ammoniak.

Som det er anført i lovbemærkningerne, afgrænser § 7 – i forhold til ammoniakbelastningen – de § 3 beskyttede områder, der skal inddrages i vurderingen af en ansøgning efter husdyrloven. Dette har betydning ved fortolkningen af rækkevidden af naturbeskyttelseslovens § 3 i forhold til aktiviteter uden for de beskyttede naturtyper, men ikke inden for disse naturtyper. Som nævnt i lovbemærkningerne skal ansøgningen særskilt vurderes i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

For så vidt angår naturområder, der indeholder strengt beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er en ændring af bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder under udarbejdelse. Det er hensigten at udvide bekendtgørelsens anvendelsesområde, således at der ikke kan gives tilladelser mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Samlet set vil bufferzonerne, kravet om nedfældning af husdyrgødning i bufferzonerne og siden hen i hele landet, samt det generelle krav om ammoniakreduktion, indebære en forbedring af tilstanden for naturen generelt set og dermed også for de § 3-områder, der ikke er omfattet af bufferzonerne.

Hvis der trods denne forbedring skulle være konkrete hensyn at tage i enkelte tilfælde, kan beskyttelsen af de øvrige § 3-områder, som ikke er omfattet af husdyrlovens § 7, varetages gennem bestemmelsen i lovforslagets § 29, stk. 2, jf. § 23. Det samme kan også gælde de særligt værdifulde naturområder i region- og kommuneplaner, fredede områder og områder som huser rødlistede og/eller fredede arter, der ikke er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen kan, hvis den finder baggrund for det, jf. § 23, lade hensynet til § 3-naturområder indgå i miljøvurderingen og ved fastsættelsen af vilkår jf. § 29, stk. 2. Det er forventningen, at der på grund af det generelle beskyttelsesniveau i langt hovedparten af tilfældene ikke vil være behov for at stille supplerende vilkår.

Efter lovforslagets § 25 skal kommunalbestyrelsen i sin sagsbehandling i forbindelse med en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring vurdere merdepositionen af ammoniak fra husdyrbrug inden for 300 til 1000 meter fra naturtyper omfattet af lovforslagets § 7. Miljøministeren fastsætter regler om hvilken merdeposition, der vurderes at kunne have en væsentlig virkning på miljøet.

Med hensyn til de afskæringskriterier, som ministeren i medfør af § 25 fastsætter for anlæg, der ligger i en afstand fra 300 til 1000 meter fra ”§ 7”-naturtyperne, vil de gælde indtil vedtagelsen af vand- og naturplanerne, hvor et ændret beskyttelsesniveau kan blive fastlagt.

Med hensyn til afskæringskriterier for ammoniak, henvises til afsnit 7 om ammoniak.

Det vurderes, at ammoniakbelastningen fra de små brug under 15 DE normalt ikke vil udgøre et miljøproblem. Imidlertid kan ammoniaktabet fra specielle husdyrgrupper være meget højt. Dette gælder for specielt pelsdyr (mink).

I lyset af de fremkomne bemærkninger om brug under 15 DE er lovforslagets § 7 derfor ændret, således at der er indsat en hjemmel for miljøministeren til at fastsætte regler om, at etableringsforbudet også skal gælde for visse nærmere angivne husdyrbrug under 15 DE, og at ændringer og udvidelser af husdyrbrug fra 3 DE allerede vil være omfattet af tilladelsessystemet. Hjemlen tænkes anvendt til at omfatte pelsdyrbrug (mink), men også andre husdyrbrug vil kunne blive omfattet i det omfang, at ammoniaktabet fra disse er ekstremt stort, som tilfældet er med pelsdyrfarme.

De fremkomne bemærkninger giver i øvrigt ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Kommunernes Landsforening opfordrer til, at der udarbejdes et kortmateriale på baggrund af eksisterende viden i amterne til at understøtte kommunernes administration af regler, der sigter mod at beskytte sårbare områder og arealer med afstrømning hertil. Kommunernes Landsforening anser det for et problem, at amternes § 3 registreringer kan være mangelfulde/ ikke opdaterede. Kommunernes Landsforening ønsker meget præcise retningslinjer for, hvornår det i praksis anses for sikret, at der ikke sker forøget ammoniakfordampning.

For så vidt angår områder, der er omfattet af lovforslagets § 7, vil der foreligge et vejledende kort baseret på amternes § 3 registreringer. Det anses ikke for at være et stort administrativt problem for kommunerne, som fremover også skal varetage administrationen af naturbeskyttelseslovens § 3, at amternes § 3 registreringer i sagens natur er vejledende og ikke nødvendigvis helt opdaterede. Den fælles naturdatabase vil sikre kommunerne GIS-data, som i tvivlstilfælde skal suppleres med en konkret vurdering.

Vedrørende afskæringskriterier for ammoniak henvises til afsnit 7 om ammoniak. De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Kommunernes Landsforening ønsker præciseret, om reglen i § 8, stk. 2 (§ 7, stk. 2, i det fremsatte lovforslag), om udvidelser/ændringer, alene gælder for husdyrbrug over grænsen på 15 DE eller for alle ændringer.

Den ønskede præcisering af, at § 7, stk. 2, - på linje med stk. 1- gælder for husdyrbrug over 15 DE, er indføjet.

Dansk Landbrug ønsker præciseret i § 8, stk. 1 (§ 7, stk. 1, i det fremsatte lovforslag), at det er etablering af anlæg, der medfører ”forøget forurening til skade for naturkvaliteten i de nævnte områder”, der ikke er tilladt. Det skal således være muligt at etablere dyrehold, eksempelvis til naturpleje.

Det anses for tilstrækkeligt, at det i bemærkningerne præciseres, at bestemmelsen ikke har til formål at lægge hindringer i vejen for etablering af dyrehold til naturpleje, hvis det fremmer naturkvaliteten i de nævnte områder.

Ovennævnte betragtninger er indføjet i lovbemærkningerne til § 7.

Dansk Landbrug ønsker ”truede” tilføjet i § 8, stk. 1, nr. 3-6 (§ 7, stk. 1, nr. 3-6, i det fremsatte lovforslag), og henviser til formuleringen i VMP III.

Det er korrekt, at VMP III-aftalen taler om truede overdrev og heder. Forslaget til § 7 definerer imidlertid de omfattede heder og overdrev så entydigt, at afstandskravet kan gælde umiddelbart fra lovens ikrafttræden. Anvendelsen af § 3 størrelseskriterierne, som heller ikke indgår i formuleringen af VMP III-aftalen, sikrer således, at afstandskravet kan fastlægges på grundlag af amternes § 3 registreringer.

De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Landbrug foreslår, at ordet ”foreløbig” udmøntning slettes i bemærkningerne til § 8, stk. 1, nr. 7 (§ 7, stk. 1, nr. 7 i det fremsatte lovforslag).

Ordet ”foreløbig” dækker over, at VMPIII- aftalen omfatter ”andre særligt sårbare naturtyper”, men at der med dette lovforslag alene er udmøntet en delmængde, nemlig de ammoniakfølsomme søer. De øvrige ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne, der ikke er nævnt i § 7, vil indgå i Natura 2000-planlægningen.

Den fremsatte bemærkning giver ikke anledning til ændring af lovbemærkningerne.

Dansk Landbrug ønsker præciseret i § 8, stk. 2, og § 14 (§ 7, stk. 2, og § 21 i det fremsatte lovforslag), at forbudet ikke omfatter udvidelser og ændringer uden for afstanden i stk. 1, hvis bare en del af anlægget ligger inden for afstanden.

Forslaget vurderes ikke at være hensigtsmæssigt og administrerbart.

Den fremsatte bemærkning giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Den danske Landinspektørforening ønsker en vurdering af omfanget af bufferzonearealer og sårbare naturområder, hvor reguleringen skærpes.

Mht. sårbare arealer der omfattes, vil med hensyn til nitrat inden 1. januar 2007 blive udarbejdet en liste over eksempler på typer af ”meget sårbare” og ”mindre sårbare” recipienter til brug for kommunernes sagsbehandling. Der vil desuden inden 1. januar 2007 blive foretaget en landsdækkende kortlægning af potentialet for reduktion af udvaskningen mellem rodzonen og recipienten, mens en kortlægning af landbrugsarealer efter oplandenes sårbarhed først vil blive foretaget i forbindelse med vand- og naturplanerne med udgangen af 2009. Indtil da vil kommunerne skulle tage udgangspunkt i de foreliggende regionplanretningslinjer samt en konkret vurdering af den enkelte recipients sårbarhed. De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 12: BAT

Danske Mælkeproducenter mener, at termen bedste tilgængelige teknik er for upræcis. Kommunernes Landsforening efterlyser præcise retningslinier for anvendelse af BAT-krav.

Til bemærkningerne om konkretisering af begrebet BAT bemærkes, at Skov- og Naturstyrelsen gennem de sidste to år, bistået af eksperter fra bl.a. Danmarks JordbrugsForskning og Landbrugets Rådgivningscenter, har udarbejdet en række såkaldte BAT-byggeblade, der yderligere konkretiserer eksempler på BAT på forskellige brugstyper. Antallet og omfanget af BAT-Byggeblade vil i de kommende år blive udvidet betydeligt. Herunder vil der blive satset på BAT-byggeblade for blandt andet foderteknologier.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

LandboSyd mener ikke, at der er muligheder for at renovere yderligere end BAT.

Det Økologiske Råd mener, at lovforslaget er i strid med IPPC-direktivets krav om anvendelse af bedst tilgængelig teknik (BAT), idet man ikke mener, BAT-kravene kan ligge over det generelle reduktionskrav.

I forhold til forskellen mellem begrebet bedste tilgængelige staldsystem og BAT skal det præciseres, at bedste tilgængelige staldsystem er det referencepunkt, der benyttes til beregning af det generelle krav om reduktion af ammoniakemission fra stald og lager på 15 % stigende til mindst 25 %. Bedste tilgængelige staldsystem defineres som det staldsystem, der ud fra normtal og uden brug af foderteknologier og andre add-on miljøteknologier såsom gyllekøling/-forsuring osv., har den laveste ammoniakemission.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) er et betydeligt bredere begreb, der udgør en af grundstenene i Miljøbeskyttelseslovens miljøgodkendelser og i EU's IPPC-direktiv. BAT omfatter de mindst forurenende teknikker, der kan anvendes i den relevante sektor på både økonomisk og teknisk mulige vilkår, og kan hermed også inkludere f.eks. foder- og rensningsteknologier m.m. Ifølge lovforslagets § 27, jf. § 19, skal kommunerne altid i forbindelse med udfærdigelsen af godkendelsens vilkår foretage en konkret vurdering af niveauet for BAT, dog således at de minimumskrav om reduktion af ammoniakemission, bedste staldsystem mv., der er fastlagt med den politiske aftale samt i lovforslaget, tilgodeses. Selve vilkårene omkring BAT i godkendelserne udarbejdes ligeledes af kommunen som godkendelsesmyndighed. I den vejledning, der vil udmønte lovforslaget vil det blive præciseret, at BAT krav bør tage udgangspunkt i de BAT-byggeblade, der udarbejdes af Skov- og Naturstyrelsen.

Af ovenstående følger, at når det gælder krav om ammoniakreduktion i godkendelser skal kommunen i første omgang beregne størrelsen af det generelle ammoniakkrav ud fra normen for bedst tilgængelige staldsystem i 2005/06 minus 15 % stigende til mindst 25 %. Dette generelle ammoniakkrav vil derefter udgøre minimumskrav for kommunens vurdering af, om der er behov for yderligere krav om anvendelse af BAT-teknikker.

På baggrund heraf er det vurderingen, at lovforslagets bestemmelser om krav om BAT i godkendelser implementerer IPPC-direktivets krav.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Økologisk Råd mener endvidere, at BAT-kravene mangler proportionalitet i forhold til størrelsen af ejendommen og anfører, at BAT-krav til eksisterende anlæg tidsmæssigt skal være implementeret når godkendelsen gives.

Det skal hertil bemærkes, at ved kommunens fastlæggelse af et krav om anvendelse af BAT på en konkret ejendom indgår det naturligvis, hvis de pågældende miljøteknikker qua stordriftsfordele er betydeligt billigere at implementere for større ejendomme end mindre ejendomme. Ligesom i den hidtidige administration af miljøbeskyttelseslovens godkendelser, vil der skulle gives rimelige tidsfrister for, hvornår eksisterende anlæg skal leve op til krav om BAT.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening mener ikke, at gevinsten ved anvendelse af BAT med det foreliggende lovforslag skal deles ligeligt mellem landbruget og miljøet

Det har været den politiske intention med lovforslaget, at gevinsterne i form af forenkling, administrative lettelser og miljø samlet set skulle komme erhvervet og miljøet ligeligt til gode.

Kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi vil entydigt komme miljøet til gode, mens andre elementer af lovforslaget, eksempelvis forenklingen af ansøgningsproceduren, vil være en fordel for landmanden.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Landbrug mener, at krav om BAT ved eksisterende anlæg mellem 75 og 250 DE medfører helt urimelige økonomiske byrder for erhvervet, og bør derfor ikke medtages i lovforslaget. Der skal ligeledes ikke indføres krav om BAT i tilladelser for husdyrbrug mellem 15 DE og 75 DE.

I forhold til spørgsmålet om krav om BAT til eksisterende anlæg skal det præciseres, at for IPPC-brug er det et krav i IPPC-direktivet, at der også stilles BAT-krav til eksisterende anlæg. I den hidtidige administration af miljøbeskyttelseslovens godkendelser af forurenende IPPC og ikke-IPPC-virksomheder, stilles der altid krav om anvendelse af BAT på alle de eksisterende og nye anlæg, når disse bliver miljøgodkendt. Når det gælder godkendelsen af brug mellem 75 DE til IPPC-grænsen, vil det være en klar fravigelse af principperne ved administrationen af Miljøbeskyttelseslovens godkendelser, såfremt de eksisterende dele af det miljøgodkendte anlæg ikke blev underlagt et krav om BAT.

I forhold til omkostninger ved fastsættelse af krav om BAT til eksisterende anlæg vil det blive præciseret i lovforslagets vejledning til kommunerne, at der skal gives rimelige tidsfrister for, hvornår eksisterende anlæg skal leve op til krav om BAT. Omkostningerne til krav om BAT for eksisterende anlæg vil derfor vurderes at blive på linie med nyanlæg. Endvidere skal det påpeges, at indførelse af en betydelig del af de teknikker, der er udfærdiget BAT-byggeblade på, rent faktisk er forbundet med økonomiske fordele, jf. resultaterne fra udredningsarbejdets økonomirapport. Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dyrenes Beskyttelse anfører, at man gerne så dyrevelfærd integreret i bedste tilgængelige teknik.

I forhold til inddragelsen af dyrevelfærd i begrebet bedst tilgængelige teknik (BAT) skal det bemærkes, at definitionen på BAT er fastlagt i IPPC-direktivet, hvorved definitionen ikke kan ændres på nationalt niveau.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 13: Landzone / Landskab

Til § 15 (§ 22 og § 27 i det fremsatte lovforslag):

Bornholms Regionskommune bemærker, at det bør præciseres i de generelle bemærkninger side 58, 3. afsnit, hvad der menes med "husdyrbrugerens anlæg" i forbindelse med landzoneadministrationen. Er det f.eks. maskinlænger og halmlader m.m., der ikke direkte er anlæg til husdyrbrug?

Kravet om vurdering efter § 22 omfatter alle driftsbygninger på husdyrbruget. Det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker, at anlægsbegrebet bør indføres i landzonesager, jf. punkt 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Anlægsbegrebet omfatter alle bygninger samt de nødvendige jorder til at opfylde harmonikravet og kan omfatte flere ejendomme og er uafhængigt af ejerforhold. Anvendelse af dette begreb vil være en væsentlig ændring i de gældende landzoneregler i planloven, hvor bygningen skal være erhvervsmæssigt nødvendig for den pågældende ejendoms drift.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker, at den gældende planlovs krav om nedrivning udvides væsentligt i de generelle bemærkninger under pkt. 4.4.

Standardvilkåret om nedrivning af gyllebeholdere vil som hidtil kun vedrøre de beholdere, der placeres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer.

Det vil blive præciseret i bemærkningerne til punkt 4.4 i lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker, at teksten i de generelle bemærkninger om nedrivning af eksisterende landbrugsbygninger er meget vidtgående i forhold til de gældende regler og kun vil være aktuelt i ganske få landbrugssager.

Der kan fortsat kun stilles vilkår om nedrivning af bygninger, når nedrivningen har direkte relation til det ansøgte. Det følger af almindelige forvaltningsretlige regler, at et vilkår skal være begrundet i hensyn, der kan varetages efter den pågældende lov. Således medfører denne lovs formål om at varetage hensynet til de landskabelige værdier, at der efter gældende praksis kan fastsættes vilkår om, at fritliggende bebyggelse fjernes, når den ikke længere er nødvendig, fx gyllebeholdere.

Vilkårene skal dog stå i et rimeligt forhold til det ansøgte.

Det er præciseret i bemærkningerne til punkt 4.4. i lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker, at der ved placering af landbrugsbyggeri skal tages hensyn til det enkelte husdyrbrugs udviklingsmuligheder – også i forhold til byudvikling.

Hensynet til jordbrugserhvervet og hensynet til at undgå miljøkonflikter og nabogener indgår i dag som en del af kommunernes landzoneadministration og kommuneplanlægning efter planloven. Der er ikke med loven tilsigtet en ændring af landzoneadministrationen. Kommunerne skal ved planlægning af byudvikling eller enkelttilladelser til ny beboelse sikre en passende afstand til landbrug, så forholdene for landbruget ikke vanskeliggøres unødigt.

Det er præciseret i lovbemærkningerne til punkt 4.2.

Til § 15, stk. 1 (§ 22, stk. 1, i det fremsatte lovforslag):

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne bemærker, at man også bør vurdere og efterkontrollere den erhvervsmæssige nødvendighed.

Det følger af § 22, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den konkrete sag skal vurdere om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt. I vejledningen til loven vil sagsbehandlingen efter § 22 blive beskrevet.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Bornholms Regionskommune bemærker, at det bør beskrives tydeligere i bemærkningerne, hvordan kommunalbestyrelsens vurdering efter § 22 hænger sammen med tilladelses- og godkendelsessystemet i resten af kapitel 3. Desuden bemærkes, at der med bestemmelsen er tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand, fordi der ikke længere skal foretages en vurdering efter både landzonereglerne og VVM-reglerne.

Der er kun tilsigtet den ændring, at landzonetilladelsen indarbejdes i vurderingen efter tilladelses- og godkendelsessystemet. Kommunalbestyrelsen skal fortsat varetage de samme hensyn, som efter planlovens landzoneadministration.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Til § 15, stk. 2 (§ 22, stk. 2, og § 27, stk. 2, i det fremsatte lovforslag)

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at bestemmelsen er udtryk for, at ansøger selv kan bestemme placeringen af nye bygninger uden sammenhæng med de bestående.

Bestemmelsen viderefører den gældende landzoneadministration, hvor kommunalbestyrelsen kan afslå en ansøgt placering af nye bygninger i det åbne land efter konkret vurdering af de hensyn der skal varetages, og anvise en alternativ placering. Der gælder fortsat særlige regler for placering af gyllebeholdere..

Det er præciseret i de specielle bemærkninger til § 22, stk. 2, og § 27, stk. 2 i lovforslaget.

Dansk Landbrug bemærker i forhold til forslagets § 26 (§ 23 i det fremsatte lovforslag), at landskab og kulturarv skal beskrives nærmere i bekendtgørelser/vejledning, så der ikke sker en vidtgående og vilkårlig sagsbehandling af dette forhold.

Bestemmelsen er blevet omformuleret således, at der henvises til hensynet til de landskabelige værdier. Herunder hører kulturarv, landskabsæstetik m.v. Emnerne vil i øvrigt blive beskrevet nærmere i vejledningen til loven.

Ad punkt 14: IPPC

Dansk Landbrug finder, at der gennemføres en overregulering med harmoniseringen af grænserne for obligatorisk VVM og IPPC grænserne, der særligt vil ramme fjerkræproduktionen. Forslaget er mere vidtgående end de fællesskabsregler, der er fastlagt i VVM-direktivet, og det vil svække den danske fjerkræproduktions konkurrenceevne på såvel det europæiske og det globale marked. Samme synspunkter gør sig gældende for sohold med alene produktion af pattegrise.

Det er korrekt, at grænsen for obligatorisk VVM for såvel fjerkræ som sohold indtræder ved en lavere grænse, når det er IPPC-direktivets grænser, der bliver afgørende for obligatorisk VVM. Det er dog vurderingen, at langt de fleste oplysninger i forbindelse med godkendelsen efter IPPC-grænserne er sammenfaldende med de oplysninger, der skal udarbejdes i forbindelse med en VVM-procedure, og det er således ikke vurderingen, at det vil påføre landmanden merudgifter af væsentlig karakter.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 15: Habitat / Natura 2000

Århus Amt og Amtsrådsforeningen finder det bemærkelsesværdigt, at der alene skal foretages vurderinger i forhold til ganske få af de naturtyper, som i dag er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, bl.a. i betragtning af, at der i årene 2004-2005 er foretaget kortlægning af størsteparten af de kvælstoffølsomme naturtyper inden for alle habitatområder i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planlægningens basisanalyser, samt skovkortlægningen, der afsluttes i 2006.

Århus Amt bemærker, at konsekvenserne af at se bort fra eksisterende viden om sårbarhed og manglende målopfyldelse indebærer risiko for, at samfundet kan påføres unødvendige udgifter til tilbagekøb af miljøgodkendelser med henblik på Danmarks efterlevelse af EU direktiver. Amtsrådsforeningen deler dette synspunkt og bemærker, at loven ikke stiller krav som måtte blive nødvendige af hensyn til senere opfyldelse af miljømålsloven.

Afgrænsningen af naturtyper jf. § 8 (§ 7 i det fremsatte lovforslag) medfører risiko for forringelse af naturområder med særlige bevaringsværdier, f.eks. arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Amtsrådsforeningen deler dette synspunkt.

Århus Amt og Amtsrådsforeningen bemærker endvidere, at der opereres med minimumsstørrelser (§ 3 størrelseskriterier), mens habitatdirektivet ikke indeholder nogen minimumsgrænser.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at der ved godkendelse af udvidelser af husdyrproduktioner, der medfører merbelastning af omgivelserne, skal kunne stilles krav til den eksisterende landbrugsproduktion af hensyn til fremtidig opfyldelse og finansiering af de indsatsplaner, der skal føre til opfyldelse af Vandrammedirektivets og Habitatdirektivets miljømål. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at alle landbrug over en 5-årig periode indkaldes til miljøgodkendelse, hvor hele produktionen omfattes af miljøkrav.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker vedr. særlig værdifuld natur inden for Natura 2000-områder, at bufferzone II ikke yder effektiv beskyttelse, og at der længere væk end 1000 m ingen beskyttelse er udover den generelle reduktion.

Det fremføres endvidere, at lovforslaget indebærer, at kommunerne i nogle situationer ikke kan hindre, at ændringer af husdyrbrug medfører øget belastning af internationale naturbeskyttelsesområder. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at der i forhold til internationale naturbeskyttelsesområder indføres et særligt forsigtighedsprincip.

LandboSyd finder det afgørende, at der ved vurdering af, hvad der kan gives tilladelse til i eller i nærheden af et Natura 2000-område, ikke automatisk sættes lighedstegn mellem natur i Natura 2000 og ammoniakfølsom natur.

Det videngrundlag, der er tilvejebragt i forbindelse med amternes og Skov- og Naturstyrelsens kortlægning til Natura 2000-planlægningens basisanalyser, vil kunne nyttiggøres i forbindelse med den konkrete sagsbehandling, der skal foretages ved vurdering af etablering og udvidelse af husdyrbrug.

I forslaget til § 7 etableres en generel bufferzone på 300 meter omkring en række naturtyper, som vurderes særligt ammoniakfølsomme. I denne bufferzone accepteres ikke øget ammoniakfordampning fra det samlede anlæg. Bestemmelsen er en del af implementeringen af

Habitatdirektivet, hvorefter der ikke må gives tilladelse til aktiviteter, der kan forringe de naturtyper og levesteder, som Natura 2000 områderne er udpeget for.

Forslaget til § 7 udmønter VMPIII aftalen om sårbare naturområder. Anvendelsen af § 3 størrelseskriterierne sikrer, at bufferzonen kan træde i kraft straks på grundlag af amternes § 3 registreringer. Ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af § 7, vil indgå i Natura 2000-planlægningen.

I det omfang, der ikke kan fastsættes begrænsende vilkår med hjemmel i husdyrloven eller anden lovgivning, skal naturbeskyttelseslovens kapitel 2a anvendes, og der skal i givet fald betales erstatning for tab efter reglerne i denne lov.

Selv om en habitatnaturtype ikke afkaster en forbudszone, påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivet. Det fremgår generelt af forslaget til §§ 19, 23, 27, 29 og 31 og specifikt af reglerne i bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Der gøres opmærksom på, at kravet om konsekvensvurdering af etablering og udvidelse af husdyrbrug i forhold til internationale naturbeskyttelsesområder vil blive omfattet af den ændring af bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, som er under udarbejdelse. Som det fremgår af lovbemærkningerne, vil denne bekendtgørelse blive suppleret med henvisning til de relevante bestemmelser i husdyrloven. Det fremgår af bekendtgørelsen, at der ikke kan gives tilladelser, godkendelser mv., såfremt dette kan indebære forringelser af områdets naturtyper og levestederne for arterne, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter området er udpeget for.

De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Hensynet til arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV skal generelt varetages gennem forslagens §§ 19, 23, 27, 29 og 31. For naturområder, der indeholder strengt beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er en ændring af bekendtgørelse om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder under udarbejdelse. Det er hensigten at udvide bekendtgørelsens anvendelsesområde, således at der ikke kan gives tilladelser mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Med hensyn til de afskæringskriterier, som ministeren i medfør af § 25 fastsætter for anlæg, der ligger i en afstand fra 300 til 1000 m fra ”§ 7”-naturtyperne, vil de gælde indtil vedtagelsen af vand- og naturplaner, hvor et ændret beskyttelsesniveau kan blive fastlagt.

Der henvises desuden til høringsnotatets bemærkninger til de rejste spørgsmål om bufferzoner i afsnit II.

De fremkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Det Økologiske Råd anbefaler, at der stilles krav om fosforbalance i oplande til Natura 2000-områder, hvor fosfortallet er større end 4 samt at fosforoverskuddet højst må være 4 kg P/ha/år på arealer med fosfortal på 3,0-4,0 i en overgangsperiode, hvorefter der skal stilles krav om fosforbalance. Det anbefales endvidere, at det ensartede beskyttelsesniveau ikke må forringe det nuværende amtslige beskyttelsesniveau, hvor det må forventes at skulle skærpes som følge af gennemførelsen af Vandrammedirektivet eller Natura 2000.

Det Økologiske Råds forslag om nye krav til fosfor i oplande til Natura 2000 henvises til afsnit 9 om fosfor.

Beskyttelsesniveauet for Natura 2000-områderne vil blive fastlagt med Natura 2000-planlægningen, herunder i forhold til målfastsættelsen for de enkelte områder. Lovforslaget vedrører det niveau for miljøbeskyttelse kommunerne skal administrere, efter indtil vand- og Natura 2000-planlægningen er gennemført i 2009/2010, i sammenhæng med øvrig lovgivning på natur- og miljøområdet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Landbrug fremfører, at lovforslaget tager forskud på de evt. ændrede miljømål ifm. Vand- og Natura 2000-planer, idet der efter DL's opfattelse er tale om en skærpelse i forhold til VMPIII, særligt med hensyn til ammoniak.

Lovforslaget udmønter den politiske aftale fra 17. juni 2005 og 22. juni 2006, der bl.a. har som hovedmål at kunne stille nye klare krav til miljøbeskyttelsen, ikke mindst i forhold til emissioner af ammoniak. Sigtet med at stille nye krav til ammoniakreduktionen er at sikre, at der både generelt og specielt i forhold til sårbare naturområder og internationale forpligtelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening opfordrer endvidere til at der allerede nu udarbejdes et sårbarhedskort for nitrat og for fosfor, baseret på naturens tålegrænser og på de målsætninger, amterne allerede har for vandområder.

Århus Amt mener vejledningen bør indeholde en samlet liste over de særligt sårbare vandområder.

Vedr. ønsket om sårbarhedskortlægning kan oplyses, at der mht. nitrat inden 1. januar 2007 vil blive udarbejdet en liste over eksempler på typer af "meget sårbare" og "mindre sårbare" recipienter til brug for kommunernes sagsbehandling. Der vil desuden inden 1. januar 2007 blive foretaget en landsdækkende kortlægning af potentialet for reduktion af udvaskningen mellem rodzonen og recipienten, mens en kortlægning af landbrugsarealet efter oplandenes sårbarhed først vil blive foretaget i forbindelse med vand- og naturplanerne med udgangen af 2009. Indtil da vil kommunerne skulle tage udgangspunkt i det foreliggende vejledningsmateriale fra Miljøministeriet. I det omfang denne ikke er præcist retningsgivende kan kommunen inddrage regionplanretningslinierne samt foretage en konkret vurdering af den enkelte recipients sårbarhed. Bemærkninger giver ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 16: VVM

Dansk Landbrug bemærker, at pkt. 2.4 i lovens almindelige bemærkninger, som anfører, at etablering af husdyrproduktioner, som er mindre end størrelsesgrænserne, samt udvidelser eller ændringer af anlæg, som tidligere er VVM-vurderet, skal screenes for VVM-pligt, er misvisende, idet der stort set gennemføres screening i alle de tilfælde, hvor der ikke er obligatorisk VVM-pligt. DL foreslår derfor at sætningen "som tidligere er VVM-vurderet" slettes.

*Den foreslåede ændring er mere retvisende.
Lovforslagets bemærkninger er ændret som foreslået.*

Danmarks Naturfredningsforening er af den opfattelse, at lovforslaget, og faktisk også den til nu gældende praksis i Naturklagenævnet, ikke er i overensstemmelse med forudsætningen for VVM-direktivets begreb ”Projekt”. Danmarks Naturfredningsforening mener ikke, at tilfældige nationale, matrikulære begreber for en landbrugsejendom skal være afgørende for, om hver enkelt landbrugsejendom/hver enkelt matrikulær enhed (husdyrbrug) kan betragtes som et projekt eller, hvilket findes mere logisk, om også øvrige ejede ejendomme skal indgå i projektet, der skal miljøgodkendes.

Det fremgår af VVM-direktivets artikel 1.2, at der ved et projekt forstås:

- gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder,
- andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder sådanne, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.

Der ses således ikke i direktivets projektdefinition at være nogen henvisning til, hvordan samspillet bør være med eksisterende anlæg.

Det er således det af bygherren ansøgte, der udgør projektet.

Det fremgår imidlertid af VVM-vejledningen fra oktober 2001, at anlæg opført på bilag 1 til samlebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1006 af 20. oktober 2005) altid er omfattet af VVM-pligten ved nyanlæg og væsentlige ændringer, der kan sidestilles med nyanlæg.

Dette er af Naturklagenævnet fortolket således, at hvis en udvidelse af et bestående anlæg får antallet af svin til at overstige grænsen, som angivet i bilag 1 til samlebekendtgørelsen, vil ændringen af anlægget (projektet) være VVM-pligtigt.

Det fremgår endvidere af vejledningen, at begrebet anlæg ikke umiddelbart er knyttet til ejendommen eller bedriften, men derimod til det enkelte produktionsanlæg og dets anvendelse, herunder de tilknyttede udbringningsarealer for husdyrgødningen.

Såvel en landbrugsejendom som en landbrugsbedrift kan bestå af flere anlæg, ligesom flere landmænd kan eje ét anlæg i fællesskab.

Forslagets § 13, tager netop højde for disse forhold ved at præcisere, at anlægsbegrebet ikke nødvendigvis er knyttet til ejendommen.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad punkt 17: Offentlighedsregler

Landsforeningen for Gylleramte finder, at de i afsnit 4.11 angivne høringsfrister på henholdsvis 3-6 uger og 2 uger er alt for korte. Landsforening for Gylleramte finde at formuleringen ”hvor det er relevant og hvor dette kan sikre et bedre beslutningsgrundlag” er direkte anstødelig og endelig ønsker Landsforening for Gylleramte, at høringen forud for udarbejdelsen af miljøredegørelsen opretholdes, så der gives mulighed for at gøre opmærksom på fejl og mangler i ansøgningsmaterialet.

Ansøgningsmaterialet i henhold til lovforslaget skal indeholde en miljøredegørelse, som udarbejdes af ansøgeren. Dette materiale offentliggøres umiddelbart efter modtagelsen i kommunen, men uden egentlig frist for kommentering. Herefter vil kommunens vurdering, indkommet materiale, som er modtaget efter den offentlige annoncering, samt forslag til afgørelse blive sendt i høring med en høringsperiode på 6 uger til at fremkomme med indsigelser og kommentarer.

Miljøministeriet er enig i, at ordvalget "hvor det er relevant og" er uheldigt og finder det bør udgå. Ordvalgene "hvor det er relevant og" er fjernet fra lovforslagets bemærkninger.

Miljøcenter Østjylland foreslår, at høringsfristen i § 53, stk. 3 (§ 55, stk. 4, i det fremsatte forslag), reduceres til 4 uger svarende til Godkendelsesbekendtgørelsen.

Det bemærkes, at de gældende VVM-regler, der følger af planloven, har en mindste høringsfrist på 8 uger. Miljøbeskyttelsesloven foreskriver en høringsfrist på fra 3 til 6 uger. Denne frist ændres dog for de sager, der omfattes af VVM-pligten, idet listebekendtgørelsen for disse sager rummer et krav om at følge planlovens høringsperiode på mindst 8 uger. Da lovforslaget implementerer VVM-reglerne, er der i virkeligheden tale om en ændring af høringsperioden fra 8 til 6 uger. Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Bornholms Regionskommune bemærker vedrørende § 53 og § 54 (§ 55 og § 56 i det fremsatte forslag), at det bør være helt klart, hvordan kredsens af naboer afgrænses, da nabokredsen bliver stor i landbrugssager. Regionskommunen foreslår derfor, at loven i stedet anvender begrebet "nabomatrikler til landbrugsejendommens bygningslod".

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kredsens af naboer svarer til de gældende regler i planlovens § 35, stk. 5 og 6. Kommunalbestyrelsen skal i den konkrete sag vurdere, om sagen har underordnet betydning for naboerne, jf. lovforslagets § 56. Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Dansk Landbrug finder i forhold til § 54 (§ 56 i det fremsatte forslag) ingen grund til at forlænge den nugældende periode fra 2 til 3 uger, hvorfor Dansk Landbrug ønsker perioden reduceret til 2 uger.

Det bemærkes, at nugældende 2 ugers periode vedrører landzonetilladelser. Da forslaget imidlertid både gennemfører landzonebestemmelser og godkendelsesbestemmelser og dermed er emnemæssigt bredere, er det fundet rigtigst at fastlægge høringsperioden for naboer til 3 uger. Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget

Ad punkt 18: Forhold til anden lovgivning

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at lovforslaget mangler en kobling til kommuneplanen og foreslår, at der skabes hjemmel til, at kommuneplanen får forrang for husdyrprojekter.

Kommuneplanlægningen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal foretage en afvejning mellem de forskellige arealinteresser, herunder jordbrug og byudvikling. Kommunalbestyrelsens afgørelser

om tilladelser eller godkendelser efter lovforslaget skal bl.a. ske på baggrund af kommuneplanlægningen. Desuden indeholder lovforslaget bl.a. afstandskrav fra områder, som er udlagt til fremtidigt byzone- og sommerhusområde i kommuneplanens rammedel. Lovforslaget tilsidesætter ikke kommunalbestyrelsens pligt til at virke for kommuneplanens gennemførelse ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen, jf. planlovens § 12, stk. 1.

Det er præciseret i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 19.

Ad punkt 19: Klage

Miljøklagenævnets sammensætning mv.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Landbrug og Landsforeningen for Gylderamte berører Miljøklagenævnets sammensætning, reglerne om indstillingsret til Miljøklagenævnet og den høring, som Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg planlægger at afholde om klagesystemet på natur- og miljøområdet.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at Miljøklagenævnet suppleres med eksperter indenfor landskab og natur. Danmarks Naturfredningsforening tilkendegiver, at foreningen vil arbejde for, at de grønne organisationer kan indstille medlemmer af Miljøklagenævnet på linje med erhvervets organisationer.

Landsforeningen for Gylderamte tilkendegiver, at ikke blot det erhverv, hvis medlemmer, der klages over, skal have indstillingsret til Miljøklagenævnet, men også de såkaldte ”grønne organisationer” og Landsforeningen for Gylderamte, der varetager interesserne for svineindustriens (og biogasanlæggenes) naboer.

Dansk Landbrug bemærker vedrørende indstillingsret til Miljøklagenævnet, at de nuværende bestemmelser om indstilling af beskikkede medlemmer til Miljøklagenævnet bør fastholdes.

Dansk Landbrug foreslår, at spørgsmålet om den almindeligt anvendte søgsmålsfrist på 6 måneder i en række miljølove rejses i forbindelse med den bebudede høring om klagesystemet på natur- og miljøområdet. Dansk Landbrug foreslår at forlænge søgsmålsfristen eller at supplere denne med en tilføjelse om, at fristen suspenderes fra det tidspunkt, hvor en sag er indbragt for Folketingets Ombudsmand eller det kommunale tilsyn, og indtil der foreligger en afgørelse eller afsluttende udtalelse fra den pågældende instans.

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg afholdt den 21. september 2006 en høring om klagesystemer. Hverken høringssvarene eller høringen har umiddelbart givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Forslaget om ændring af søgsmålsfristen har ikke ført til ændringer i lovforslaget, idet det ikke vil være hensigtsmæssigt at have forskellige regler om søgsmålsfrister i de forskellige regelsæt på miljøområdet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser om klage.

Danmarks Naturfredningsforening kritiserer, at lovforslaget lægger op til i § 62 og § 87, at lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan få underretning om og påklage afgørelser efter lovens kapitel 3, men at lokale afdelinger af landsdækkende organisationer ikke er omfattet disse rettigheder. Danmarks Naturfredningsforenings lokale afdelinger har hidtil med hjemmel i Planlovens § 58 haft klageret i VVM sager om husdyrbrug. Det er foreningens erfaring, at hovedpåstande i VVM klagesager og landzonesager om intensive husdyrbrug ofte handler om vurderings spørgsmål om lokal natur, hvor et vist lokalkendskab og lokalt engagement er nødvendigt. Danmarks Naturfredningsforening oplyser, at foreningen i 2005 påklagede lidt over 100 VVM sager om husdyrbrug ud af ca. 2000 afgørelser og vandt omkring halvdelen i Naturklagenævnet. Derfor ville det være rimeligt, at lovforslaget ændres, så også lokale afdelinger har klageadgang. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at § 62 og § 87, stk. 1, udgår af lovforslaget.

Danmarks Naturfredningsforenings forslag indebærer, at de lokale foreningers klageret efter planloven følger med, når afgørelserne efter planloven (VVM og landzone) integreres i miljøgodkendelsen af husdyrbrug.

Der er vurderingen, at de hensyn, der har begrundet de lokale afdelingers klageret efter planloven, også vil gøre sig gældende i forhold til klager over afgørelser om meddelelse af tilladelser og godkendelser efter den nye lov. Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed således, at § 62 og § 87, stk. 1, udgår med den følge, at lokale afdelinger af landsdækkende foreninger og organisationer har klageret.

Dansk Landbrug bemærker til § 86 (§ 87 i det fremsatte forslag), at det ikke klart fremgår, hvilke organisationer, der er tale om ved angivelse af organisationer, der varetager ”væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen”. Dette skal angives nærmere evt. med eksempler i bemærkningerne, og Landsforeningen for Gylleramte spørger, hvorfor der skal tillægges disse foreninger og organisationer adgang til at påklage afgørelser efter bestemmelserne i dette lovforslags kap. 3. Foreningen mener samtidig, at samme ret bør gælde for Landsforeningen for Gylleramte, der varetager interesserne for naboer til svineindustriene.

Miljøministeriet har vurderet bestemmelsen på ny. Ministeriet er ikke bekendt med eksempler på organisationer, der varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, som har udnyttet den hidtidige klageadgang efter planloven i sager om husdyrbrug. Lovforslaget er derfor ændret, således at sådanne organisationer udgår af § 87.

Århus Amt og Amtsrådsforeningen påpeger, at kommunalbestyrelserne fremover vil skulle træffe afgørelse i sager, hvor slutrecipienten er et vandområde eller et naturområde i en anden kommune. Århus Kommune foreslår, at der gives klageadgang til kommunalbestyrelserne (over andre kommuners afgørelser), og Amtsrådsforeningen påpeger, at der ikke i lovforslagets klageregler eller andre steder ses at være taget stilling til, hvordan interessekonflikter mellem tilladelseskommunen og recipientkommunen rejses og løses.

Det fremgår af bemærkninger til lovforslagets § 26, at miljøministeren i en kommende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug vil fastsætte regler om kommunernes samarbejde. Udgangspunktet er, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor anlægget ligger, der udfærdiger tilladelsen til eller godkendelsen af anlægget med tilhørende arealer. Hvis nogen af arealerne ligger i andre kommuner, har kommunalbestyrelsen samtidig en pligt til at høre kommunalbestyrelserne i disse kommuner. Kommunalbestyrelsen har herefter en pligt til at indføre

de eventuelle vilkår, som en anden kommunalbestyrelse har vurderet nødvendige at fastsætte på de arealer, som ligger i denne kommune. Der vil dog kunne forekomme sager, hvor hverken anlæg eller arealer omfattet af en afgørelse efter denne lov er beliggende i samme kommune som slutrecipienten.

En kommune kan - ligesom efter miljøbeskyttelsesloven - påklage en anden kommunes afgørelse, i det omfang den anses at have en væsentlig, individuel interesse i afgørelsen. Dette er præciseret i lovforslagets bemærkninger.

Dansk Landbrug bemærker til § 77 (§ 78 i det fremsatte forslag), som indeholder hjemmel til at afskære klageadgang, at der altid skal være en mulighed for at klage over en afgørelse. Subsidiært skal det være en forudsætning for at afskære klage, at afgørelsen også er af mindre betydning for parterne i sagen, så der ikke alene tages hensyn til natur, landskab og miljø.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at bestemmelsen bør udgå.

Den foreslåede bestemmelse indeholder en generel bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler, hvorefter de kommunale myndigheder kan træffe den endelige afgørelse i sager af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab. Lov om miljøbeskyttelse indeholder i § 92 en tilsvarende hjemmel til at afskære klage over kommunalbestyrelsernes afgørelser. Hjemlen i miljøbeskyttelsesloven er bl.a. anvendt i bekendtgørelse nr. 934/2004 om godkendelse af listevirksomheder, hvorefter eksempelvis delafgørelser om, at en etablering, ændring eller udvidelse af en virksomhed er godkendelsespligtig, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

I vurderingen af, om der skal fastsættes bestemmelser om afskæring af klageadgang, vil naturligvis indgå sagstypens betydning for adressaterne samt andre parter.

Sådanne endelighedsbestemmelser antages ikke at afskære kommunetilsynet fra at efterprøve en afgørelses lovlighed. Efterprøvelse kan ligeledes foretages af Folketingets Ombudsmand, og af de almindelige domstole.

Det er vurderingen, at der ikke er behov for i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. at fastsætte andre regler om afskæring af klageadgang end dem, der er i lov om miljøbeskyttelse, og at det vil være mest hensigtsmæssigt, at bestemmelserne i denne lov og lov om miljøbeskyttelse ensrettes mest muligt. Bemærkningerne har således ikke ført til ændringer i lovforslaget.

Ad punkt 20: Gebyr

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne spørger, om et husdyrbrug, der søger om etablering/udvidelser under 75 DE og får afslag og herefter søger på ny efter § 23 og § 27 i henhold til § 20 (henholdsvis §§ 11, 24, 31 og 32 i det fremsatte forslag), er omfattet af brugerbetaling?

Dansk Landbrug finder i forhold til brugerbetaling, at det ikke er rimeligt, at landbrugserhvervet skal pålægges forøgede udgifter til brugerbetaling i forhold til det øvrige erhvervsliv, ved at landbrugserhvervet pålægges brugerbetaling for den del af sagsbehandlingen, der i dag sker i henhold til planloven, og som for det øvrige erhvervsliv forbliver uden brugerbetaling. En nærmere defineret andel af sagsbehandlingen, som svarer til de dele af sagen, der i dag ikke er omfattet af brugerbetaling, skal derfor ikke indgå i beregningen af brugerbetalingen. Det drejer sig særligt om den del af sagsbehandlingen, der i dag foretages efter planlovens bestemmelser. I øvrigt må sikres,

at de øgede tilsyn stemmer overens med regler og aftaler om de differentierede miljøtilsyn og reglerne om brugerbetalt miljøtilsyn.

Dansk Landbrug finder i forhold til § 71 (§ 72 i det fremsatte forslag), at det antages, at der med gebyrer menes brugerbetaling, hvilket bør fremgå af bestemmelsen. Gebyrer for miljøgodkendelse af husdyrbrug mellem 75 dyreenheder og IPPC-grænsen er en øget omkostning for erhvervet. I de generelle bemærkninger til lovforslaget er det skønnet, at ansøgerens omkostninger til egne timer og konsulenttimer halveres på grund af bedre vejledningsmateriale og et digitalt ansøgningsystem. Efter et år bør det evalueres, om disse forudsætninger holder. Hvis det ikke er tilfældet, bør gebyrerne, som ansøger skal betale myndighederne for sagsbehandlingen, sættes ned, så ansøger sammenlagt ikke får meromkostninger i forbindelse med den nye lov.

Bestemmelsens ordlyd svarer til miljøbeskyttelseslovens § 88, stk. 1 og 2.

Det er hensigten, at bestemmelsen skal fortolkes på samme måde som bestemmelsen i miljøbeskyttelsesloven. Bestemmelsens ordlyd vil derfor ikke blive ændret, men bestemmelsens anvendelsesområde vil blive præciseret i bemærkningerne til § 72.

Det er hensigten med hjemmel i bestemmelsen at fastsætte regler for brugerbetaling for godkendelser og tilsyn efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, svarende til de regler, som er fastsat i bekendtgørelse 2006-06-16 nr. 719 om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven.

Efter disse bestemmelser skal alle, der ansøger om miljøgodkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven betale brugerbetaling for udarbejdelsen af godkendelsen. Analog hertil skal alle der ansøger om godkendelse efter § 11 og § 12 i lovforslaget betale brugerbetaling inklusive de husdyrbrug under 75 DE som jf. § 32 ansøger om godkendelse efter § 11. Derudover skal alle husdyrbrug ligesom det er tilfældet i dag betale for tilsyn, uanset om tilsynet sker efter miljøbeskyttelsesloven eller dette lovforslag.

Omfanget af de administrative omkostninger relateret til kommunernes sagsbehandling vil blive evalueret i forbindelse med udløbet af den 2-årige statslige overvågningsordning med hensyn til VVM-vurderingen. Ud fra et ligebehandlingsprincip bør brugerbetalingssatserne være ens på hele miljøområdet, uanset resultaterne af evalueringen af de administrative omkostninger ved lovforslaget.

Det skal endvidere påpeges, at den del af sagsbehandlingen af ansøgningen, der vedrører landzonebestemmelserne i § 22 og VVM-bestemmelserne i § 24, stk. 2, ikke medtages i myndighedernes opgørelse af sagsbehandlingstid, hvorfra der skal betales brugerbetaling.

Dansk Landbrug anfører i relation til § 74 (§ 75 i det fremsatte forslag) om gebyrer i forbindelse med gennemførelse af direktiver og forordninger, at der allerede er indført bestemmelse om brugerbetaling efter denne lov, jf., § 71 (§ 72 i det fremsatte forslag). En hjemmel til yderligere gebyropkrævning efter denne lov er ikke rimelig. Stk. 2. skal derfor slettes.

§ 72 indeholder alene hjemmel til at fastsætte gebyrer til dækning af myndighedernes administration og tilsyn i forbindelse med loven. Lovforslagets § 75, stk. 2, vedrører gebyrer i

forbindelse med anvendelsen af forordninger vedrørende forhold omfattet af loven, og vil ikke i alle tilfælde være dækket af § 72.

Lovforslaget er derfor ikke ændret som foreslået.

Ad punkt 21: Tilsyn

Danmarks Naturfredningsforening finder, at det, der er anført under § 42 (§ 44 i det fremsatte forslag), i konkrete tilfælde berettiget eller uberettiget kan forårsage, at udenforstående, så som naboer eller organisationer kunne få den opfattelse, at disse forhold har haft indflydelse på kommunalbestyrelsens opfattelse af, at en konkret overtrædelse er af underordnet betydning efter § 44 (§ 46 i det fremsatte forslag). Det samme gælder i relation til stk. 1 i § 45 (§ 47 i det fremsatte forslag).

De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 44 og §§ 46 og 47 er formuleret i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven.

Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Landbrug kritiserer lovforslagets bestemmelser om, at tilsynsafgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Danmarks Naturfredningsforening finder § 45, stk. 2 (§ 47, stk. 2, i det fremsatte forslag), uantagelig og i strid med de retsprincipper, der ellers må ligge bag loven og i øvrigt de direktiver EU har vedtaget, og som netop sigter mod at beskytte den enkelte borger, herunder naboer og sikre at organisationer får indflydelse på miljøområdet. Danmarks Naturfredningsforening finder, at reglen er bekymrende, specielt fordi der er identitet mellem godkendende og tilsynsførende myndighed.

Efter lovforslagets § 47, stk. 1, kan tilsynsmyndigheden undlade at behandle et forhold, som den anser for at være af underordnet betydning for de formål som loven tilsigter at varetage, jf. § 1. § 47, stk. 2, fastsætter, at tilsynsmyndighedens afgørelse efter stk. 1 ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Lovforslagets § 47, stk. 1 og 2, viderefører miljøbeskyttelseslovens § 85, stk. 1 og 2.

Dansk Landbrug finder, at § 46, stk. 2 (§ 48, stk. 2, i det fremsatte forslag), hvori klage over tilsynsmyndighedens afgørelser om lovliggørelse af ulovlige forhold afskæres, bør udgå, idet der en række tilfælde kan være væsentlig tvivl om, hvorvidt der foreligger et ulovligt forhold. Dansk Landbrug finder ligeledes, at bestemmelsen om klageafskæring i § 47, stk. 4, (§ 49, stk. 4, i det fremsatte forslag) bør udgå.

Lovforslagets bestemmelser om klageafskæring i forbindelse med tilsynsmyndighedens afgørelser er formuleret i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter tilsynsmyndighedens afgørelser som er en del af den administrative håndhævelse ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Lovforslagets § 48, stk. 2, svarer til miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 3, og lovforslagets § 49, stk. 4, svarer til miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 4.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne bemærker til § 47, stk. 2 (§ 49, stk. 2, i det fremsatte forslag), at enten skal det specificeres, hvad det vil sige, at virksomheden er i drift (et husdyrbrug er vel altid i drift) eller også bør punktet udgå.

Lovforslagets § 49 svarer til miljøbeskyttelseslovens § 70 med de nødvendige tilpasninger. Stk. 2 fastsætter, at bestemmelsen ikke kan anvendes, hvis den virksomhed, som har forvoldt forureningen, forsat er i drift. I den situation må lovens almindelige indgrebsbestemmelser finde anvendelse.

Sammenfattende bemærkes til høringssvarene fra Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Landbrug og Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, at der ved udarbejdelsen af lovforslaget er lagt vægt på, at tilsynssystemet efter denne lov kommer til at svare til tilsynssystemet efter miljøbeskyttelsesloven med de nødvendige tilpasninger. Husdyrbrug, der ikke ændres eller udvides, vil i en årrække fremover fortsat være helt eller delvis reguleret af miljøbeskyttelsesloven, og herunder reglerne om tilsyn. Og også husdyrbrug omfattet af denne lov vil fortsat være omfattet af en række af miljøbeskyttelseslovens regler. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at skabe et ensartet tilsynssystem.

Høringssvarene har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslagets kapitel 5 om tilsyn.

Høringssvarene fra Dansk Landbrug og Fødevareministeriet indeholder herudover bemærkninger i relation til tilsyn, som vedrører lovforslagets kapitel 7 (kapitel 6 i det fremsatte forslag) om administrative bestemmelser.

Dansk Landbrug bemærker til § 74 (§ 75 i det fremsatte forslag), at i stk. 3 bør formuleringen ændres til ”overholdelse af forordninger for så vidt angår forhold omfattet af denne lov”. Det vil være for vidtgående, hvis denne lov skal danne hjemlen til tilsyn med generel overholdelse af forordninger.

Lovforslaget er præciseret som foreslået.

Fødevareministeriet foreslår, at lovforslagets bemærkninger suppleres med en beskrivelse af rammerne for myndighedernes fælles brug af landbrugets indberetninger og af kontroloplysninger med henblik på at lette landbruget og undgå dobbeltarbejde i forvaltningen, og opfordrer til at sikre, at den nødvendige hjemmel til at indhente kontroloplysninger fra andre myndigheder er indarbejdet i lovforslaget.

Det er Miljøministeriets vurdering, at lovforslaget indeholder de nødvendige hjemler til at gennemføre den fælles brug af indberetninger og kontroloplysninger, som sker i forbindelse med tilsynsmyndighedernes kontrol efter de gældende regler. Miljøministeriet er enig med Fødevareministeriet i, at det vil være hensigtsmæssigt at sikre hjemmel til indhente kontroloplysninger også i situationer, hvor dette kræver udtrykkelig lovhjemmel, med henblik på at muliggøre yderligere fælles brug af data med henblik på en mere effektiv og for landmanden og myndighederne administrativt mindre bebyrdende tilrettelæggelse og gennemførelse af tilsynsmyndighedernes kontrol.

På den baggrund er der i lovforslagets § 70 indarbejdet en ny bestemmelse svarende til de tilsvarende bestemmelser i Fødevareministeriets lovgivning (gødskningsloven og landbrugsloven).

”Miljøministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, samt de kommunale myndigheder kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven og regler, der er udstedt i medfør

heraf. Miljøministeren eller den, miljøministeren bemyndiger dertil, samt de kommunale myndigheder kan i forbindelse hermed foretage sammenstilling og samkøring af oplysninger, herunder personoplysninger, i kontroløjemed.”

Ad punkt 22: Straf

Dansk Landbrug er af den opfattelse, at straffebestemmelserne i lovforslaget ikke skal være strengere end de parallelle straffebestemmelser, der gælder i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Husdyrloven må ikke indebære, at husdyrbrug skal være omfattet af strengere straffe end det øvrige erhvervsliv. Dansk Landbrug bemærker endvidere, at bødestørrelsen ikke skal afspejle en opnået fortjeneste, da en bøde skal ses i sammenhæng med, at der efter lovforslaget er mulighed for at foretage konfiskation. Derudover har Dansk Landbrug nogle konkrete bemærkninger til beregningen af den opnåede fortjeneste ved en række overtrædelser.

Lovforslagets straffebestemmelser svarer i videst mulige omfang til de gældende straffebestemmelser i miljøbeskyttelsesloven. Der er således ikke tale om, at der i lovforslaget er foreslået strengere straffebestemmelser end dem, der gælder for det øvrige erhvervsliv og for husdyrbrugene i dag.

Miljøministeriet vurderer, at bødeniveauet i straffesager om husdyrbrug generelt er for lavt, også når man sammenligner med de andre former for erhvervsvirksomheder, der er omfattet af miljøbeskyttelsesloven. Det nuværende bødeniveau med bøder i størrelsesordenen 1000-5000 kr. for en væsentlig overproduktion af dyr har næppe den store præventive effekt. Der er derfor behov for en generel skærpelse af bødeniveauet for husdyrbrug. Det skal dog i den forbindelse understreges, at der alene er tale om en vejledende angivelse af, hvilket bødeniveau der anses for passende. Den endelige fastsættelse af bødestørrelserne henhører under domstolene.

Konfiskation har til formål at fjerne den berigelse, lovovertrædelsen har medført, men der er ikke tale om en bøde. Når fortjenesten er konfiskeret stilles lovovertræderen – i økonomisk henseende – som om lovovertrædelsen ikke havde fundet sted.

Hvis bøden skal have præventiv effekt, bør bøden stå mål med grovheden af den strafbare handling og den dermed forbundne miljørisiko. I sager om overproduktion af husdyr vil fortjenesten give et godt billede af størrelsen - og dermed grovheden - af overproduktionen. Det er derfor fortsat vurderingen, at bøden bør beregnes med udgangspunkt i den opnåede fortjeneste.

Højesteret har i nogle sager om overfordring i dambrug udtalt, at bøden bør fastsættes til ¼ af den tilsigtede eller opnåede fortjeneste. Det vurderes, at lovforslaget bør tilpasses gældende domstolspraksis for dambrugssager, som i høj grad er sammenlignelige med sager om overproduktion af husdyr.

For så vidt angår Dansk Landbrugs bemærkninger om beregningen af fortjenesten for eksempelvis manglende overdækning af gyllebeholdere og ulovlig opbevaring af dybstrøelse er Miljøministeriet enig i, at beregningerne bør udgå af bemærkningerne til lovforslaget, da de alene er udtryk for et skøn over den opnåede fortjeneste. Det er dog fortsat opfattelsen, at fortjenesten ved f. eks. manglende overdækning af gyllebeholdere og ulovlig opbevaring af dybstrøelse svarer til

besparelsen ved at udskyde investeringen i etablering af henholdsvis teltoverdækning og eller en støbt møddingplads, og at bødefastsættelsen bør tage sit udgangspunkt heri.

De specielle bemærkninger til lovforslagets § 91 om overproduktion af husdyr er ændret, så det fremgår, at bødestørrelsen bør fastsættes til ¼ af den tilsigtede eller opnåede fortjeneste. For så vidt angår beregningen af fortjenesten ved manglende overdækning af gyllebeholdere mv. vil de konkrete skøn over fortjenesten udgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne foreslår, at ordet ”berigtige” i lovforslagets § 90, stk. 1, nr. 2, (§ 91, stk. 1 nr. 3, i det fremsatte forslag) ændres til ”lovliggøre”.

Ordlyden i forslagens § 91, stk. 1, nr.3, svarer hovedsageligt til ordlyden i § 110, stk. 1, nr. 2, i den gældende miljøbeskyttelseslov. Det har været hensigten, at strafbestemmelsen i lovforslaget i videst mulig omfang skal svare til de gældende regler. Den foreslåede formulering er derfor fastholdt. De fremkomne bemærkninger har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ad punkt 23: Overgangsregler

Danmarks Naturfredningsforening finder, det er utilfredsstillende og udtryk for manglende respekt, at høringslovforslaget ikke indeholdt de meget vigtige bestemmelser om overgangsbestemmelser, som kan have vidtrækkende betydning. Disse unddrages således høringen.

Fødevarerministeriet bemærker ligeledes, at lovforslaget ikke tager stilling til, hvordan verserende sager, der behandles efter de nuværende regler, skal behandles efter 1. januar 2007, og foreslår, at lovforslaget præciserer en overgangsordning.

Det medgives, at det er mest hensigtsmæssigt, om alle bestemmelser er færdigformuleret før et lovforslag sendes i høring. Dette har dog ikke været muligt i forbindelse med dette lovforslag. I stedet har man valgt mere udførligt end normalt i de almindelige bemærkninger at beskrive principperne for, hvilke overgangsbestemmelser der skal finde anvendelse. Overgangsbestemmelserne er indføjet i lovforslagets §§ 103 til 111.

Hvilke husdyrbrug, der er omfattet af loven - § 103

I medfør af forslaget har loven virkning for husdyrbrug fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser, samt for revurdering af eksisterende miljøgodkendte husdyrbrug.

Landsforeningen af Gylleramte er utilfreds med bestemmelsen. Foreningen er opstået som følge af de gener, som svineindustrien allerede gennem flere år har påført sine naboer, og finder det uforståeligt, at der skal en ændring af husdyrbruget til, før loven bliver aktuel for producenten.

Dansk Landbrug finder det ikke rimeligt, at anlæg, der revurderes, skal underlægges reglerne i medfør af den ny miljøgodkendelsesordning. Anlæg tilladt under nugældende bestemmelser risikerer således at skulle etablere luftrensning mm. på gamle anlæg, hvilket vil medføre helt uacceptable økonomiske konsekvenser for den pågældende landmand. Dansk Landbrug finder, at det tydeligt skal fremgå, at der skal være proportionalitet mellem krav og de økonomiske konsekvenser, de fører med sig.

Udgangspunktet for arbejdet med lovforslaget har været et fremadrettet sigte, dog således at flest mulige brug bliver omfattet af den nye lovgivning. For så vidt angår revurdering henvises til punkt 5.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Alle tilladelser skal være indhentet inden 1. januar 2007 - § 104, stk. 1

Ifølge lovforslagets overgangsbestemmelser er det kun i de tilfælde, hvor alle de nødvendige tilladelser til etablering, udvidelser eller ændring af husdyrbrug er meddelt inden 1. januar 2007, at husdyrbrug kan etableres efter 1. januar 2007 uden godkendelse efter de nye regler. Disse afgørelser skal senest være taget i brug 1. januar 2009.

Det Økologiske Råd finder det af afgørende betydning, at disse overgangsbestemmelser ikke bliver svækket, da loven ellers ikke vil få nogen virkning i 2007 og dermed hverken vil forbedre natur- og miljøbeskyttelsen, reducere lugtgenerne eller fremme udviklingen og anvendelsen af de bedste tilgængelige teknologier i de første par år.

Dansk Svineproduktion og Dansk Landbrug finder, at fristen 1. januar 2009 skal udgå, da der ikke er nogen væsentlig begrundelse for at foretage en opstramning af allerede meddelte godkendelser eller tilladelser, og en yderligere fastlæggelse af en frist den 1. januar 2009 er derfor unødigt restriktivt.

Forslagets overgangsbestemmelser tager udgangspunkt i, at så mange sager som muligt om etablering, udvidelse eller ændring bliver omfattet de nye regler. Fristen 1. januar 2009 til at udnytte allerede meddelte tilladelser er fastsat ud fra hensynet til, at husdyrbrugere har en rimelig frist for at iværksætte og bruge de tilladelser eller godkendelser, de har fået, samtidig med at der er forsøgt taget højde for, at problemet med eventuel hamstring af tilladelser reduceres mest muligt. De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Landbrug finder videre, at det skal defineres nærmere, hvad begrebet afgørelser omfatter, f. eks. afgørelser i relation til en anmeldelse. Det bør præciseres, at der menes fornødne screeningsafgørelser, evt. tilladelser eller godkendelser i relation til VVM-tilladelse/kapitel 5 godkendelse, lokaliseringstilladelse, landzonetilladelse og dispensationer efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I bemærkningerne til lovforslagets § 104 er præciseret, hvad begrebet afgørelser omfatter.

LandboSyd finder, at reglen kan komme til at virke som direkte chikane overfor de ansøgere, der har søgt for flere år siden, hvor amtet har været længe om at lave regionplantillæg, og hvor landboforening og amt nu arbejder på højtryk for at få sagerne gjort færdige. Her kan der ske det, at kommunen ganske enkelt ikke kan nå at give en landzonetilladelse eller en byggetilladelse, fordi den først kan meddeles efter amtsrådets vedtagelse af regionplantillægget.

I sådanne sager anmoder LandboSyd indtrængende om, at de dele af projektet, som er færdigbehandlet, og hvor godkendelsen er givet, ikke skal gå om, fordi der er en enkelt tilladelse, der mangler at blive givet. Dette ville være et uhørt spild af ressourcer og er en meget dårlig behandling af borgeren.

Miljøministeriet finder, at tilladelses- og godkendelsesgrundlaget efter 1. januar 2007, bør ses som et samlet hele og derfor behandles efter reglerne i lovforslaget. I de helt særlige tilfælde, hvor der foreligger et endeligt vedtaget regionsplantillæg og en miljøgodkendelse af et husdyrbrug inden den

1. januar 2007, mener Miljøministeriet dog, at det bør være muligt at meddele husdyrbruget en landzonetilladelse efter de gamle regler. Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed. For så vidt angår byggetilladelser bemærkes, at de reguleres af anden lovgivning og ikke berøres af dette lovforslag.

Bortfald af ikke-udnyttede screeningsafgørelser efter 2 år - § 104, stk. 2

Det fremgår af udkastet til lovforslag, at screeningsafgørelser bortfalder, hvis de ikke er udnyttet senest 2 år efter, at de er meddelt.

Dansk Svineproduktion og Dansk Landbrug finder, at fristen på 2 år skal ændres til 3 år, da 3 år svarer til den nugældende parallelle bestemmelse i planlovens § 56.

I forslaget er der forsøgt taget højde for, at problemet med eventuel hamstring af tilladelser og godkendelser reduceres mest muligt. Dette gælder også i forhold til screeningsafgørelser om, hvorvidt et projekt har en væsentlig virkning på miljøet og dermed er VVM-pligtigt. De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Bortfald af ikke færdigbehandlede sager § 105 og § 106

Forslaget fastsætter, at alle verserende sager, der ikke er færdigbehandlet af kommunerne og amterne inden 1. januar 2007, bortfalder.

Dansk Landbrug, Danske Svineproducenter, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter og LandboSyd finder, bestemmelserne er uacceptable. Nogle af sagerne har været flere år undervejs, ansøger har brugt betydelige beløb på at udarbejde ansøgningsmateriale mv., ansøger har haft en berettiget forventning om, at det kunne nå at blive færdigbehandlet, samt det kan være et pres for ansøger, da det ofte er familiens fremtidige eksistensgrundlag, der er på spil.

Danske Svineproducenter kan acceptere, at sager som er påbegyndt i 2006 er så nye, at de skal behandles efter de nye regler.

Fødevareministeriet finder, at det bør undgås at bebyrde ansøgere med krav om ny ansøgning, indhentning af informationsmateriale mv. Fødevareministeriet finder, det vil være normal juridisk praksis, at sagerne afgøres efter de regler, der var gældende på ansøgningstidspunktet, dvs. de nugældende regler. Det bør i givet fald klart fremgå af lovteksten, at reglerne får denne tilbagevirkende kraft for allerede indgivne ansøgninger.

Dansk Landbrug finder, at nogle sager den 1. januar 2007 vil være så langt i sagsbehandlingen, at de skal kunne afgøres efter de nugældende bestemmelser. Det gælder særligt sager, der er afgjort i amtet, men som fortsat mangler en afgørelse i kommunen; f.eks. landzonetilladelse eller lokaliseringsgodkendelse. Disse sager skal kunne afsluttes efter den 1. januar 2007, således at der alene træffes afgørelse om den del, der mangler, uden at hele projektet skal omfattes af en ny sagsbehandling efter de nye bestemmelser om en samlet godkendelse. Det samme gælder, hvis Miljøankenævnet ophæver en landzone eller lokaliseringsstilladelse.

Forslagets overgangsbestemmelser tager udgangspunkt i, at så mange sager som muligt om etablering, udvidelse eller ændring bliver omfattet af de nye regler. Det vil i reglerne om ansøgning og godkendelse samt i den kommende vejledning blive sikret, at allerede udarbejdet materiale så vidt muligt genbruges af kommunerne, og at færdigbehandlingen i så stor udstrækning som muligt baseres på allerede indhentede oplysninger.

Det er almindelig juridisk praksis, at sager afgøres efter de regler, der er gældende på afgørelsestidspunktet, medmindre der er fastsat overgangsbestemmelser om andet. Miljøministeriet

finder ligeledes, at sagsbehandling efter både nye og gamle regler vil udgøre en stor administrativ belastning for de nye kommuner, og at der er risiko for, at dette kan forringe den samlede sagsbehandling. Dette er en af grundene til, at man har valgt alene at afgøre sagerne efter de kommende regler. For at lette byrden for ansøger ved at blive omfattet af de nye regler, er lovforslaget ændret således, at kommunen skal anse ansøgninger indgivet før 1. januar 2007 og som ikke er færdigbehandlet efter de gamle regler, som en ansøgning om godkendelse eller tilladelse efter de nye regler. Det påhviler herefter kommunalbestyrelsen at vurdere, om og i givet fald hvilke oplysninger ansøgningen mangler for at blive bedømt efter de nye regler. Kommunalbestyrelsen må på denne baggrund rette henvendelse til ansøger, der må vurdere om ansøgningen ønskes opretholdt.

For så vidt angår de sager, hvor alle de øvrige fornødne tilladelser foreligger inden den 1. januar 2007, men hvor der alene mangler en landzonetilladelse, er lovforslaget som anført under § 104, stk. 3, ændret, således at det vil være muligt at meddele den manglende landzonetilladelse.

Undgå spild af ressourcer og genbrug af allerede foretagne sagsbehandling i amtet

Dansk Landbrug og Fødevarerministeriet finder, at det skal sikres, at verserende ansøgninger håndteres så hensigtsmæssigt som muligt, samt at behandlingen af sager i så stor udstrækning som muligt baseres på allerede indhentede oplysninger.

Rovesta Miljø spørger ligeledes til, hvordan det undgås, at de ressourcer der allerede er anvendt på ansøgninger og sagsbehandling af ”gamle sager”, er spildt, når sagerne bortfalder ved årsskiftet, og der skal fremsendes nye ansøgninger og mener, der må være en måde at genbruge en del af oplysningerne på.

Dansk Landbrug foreslår, at den administrative byrde for ansøger begrænses mest muligt ved, at amtet ved udgangen af 2006 oversender den verserende sag til kommunen med samtlige relevante akter. Kommunen skal herefter oplyse ansøger om, at kommunen har modtaget sagen fra amtet, og at kommunen efter en nærmere fastlagt periode vil påbegynde behandling af sagen efter den nye lovgivning. Ansøger kan herefter anmodes om at give meddelelse om eventuelle ændringer eller om supplerende oplysninger efter behov, ligesom ansøger oplyses om, at ansøger frivilligt kan vælge at indsende ny ansøgning. Endvidere kan ansøger vælge at trække sin ansøgning tilbage. Dermed sikres en ubureaukratisk sagsoverdragelse, hvor ansøger ikke pålægges at skulle ”starte forfra” med indsendelse af ny ansøgning.

Miljøministeriet er enig i, at den gennemførte forberedende sagsbehandling, som er foregået inden den 1. januar 2007, i videst muligt omfang skal udnyttes ved afgørelse efter de nye regler, således at det undgås, at unødige udgifter pålægges den enkelte landmand, og således at sagerne samtidig kan afgøres hurtigt. Ministeriet er ligeledes enig i, at de administrative byrder for ansøger skal begrænses mest muligt.

Det er derfor i forslaget til overgangsbestemmelser indarbejdet, at amtet skal sende verserende sager til kommunen. Kommunen oplyser ansøger om, at sagen vil blive behandlet efter de nye regler. Kommunen kan stille krav om, at ansøger bidrager med eventuelle supplerende oplysninger til det eksisterende ansøgningsmateriale.

Undladelse af offentlighedsprocedure - § 107

Udkastet til lovforslaget fastsætter, at hvis der allerede er gennemført en offentlighedsprocedure, og der er tale om et uændret projekt, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at kravet om inddragelse af offentligheden i medfør af denne lov udelades.

Danske Landbrug finder, at det skal følge direkte af reglerne, at der ikke skal gennemføres en ny offentlighedsprocedure efter de nye regler.

Ringkøbing Amt vurderer, at mange verserende redegørelser kan komme til at være spildt arbejde, og opfordrer til, at der bliver lagt op til en mere smidig overgangsordning.

Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er overensstemmelse mellem det hidtil ansøgte og det nuværende projekt og i den forbindelse også vurdere om den allerede gennemførte offentlighedsprocedure er tilstrækkelig. Det bør derfor ikke følge direkte af reglerne i loven, at der ikke skal gennemføres en ny offentlighedsprocedure, idet denne beslutning skal være overgivet til kommunalbestyrelsen.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Hvilken myndighed skal behandle verserende klagesager - § 108

Dansk Landbrug finder, at det skal sikres, at allerede foretaget sagsbehandling i klagesager genbruges, også hvor sager færdiggøres af en anden end den oprindelige klageinstans. Ellers vil allerede foretaget sagsbehandling være spildt. Dansk Landbrug finder ligeledes, at bestemmelsen i § 108 om, at ikke-færdige sager efter planlovens § 6c overføres til Miljøklagenævnet, ikke er i overensstemmelse med bestemmelsen i forslaget § 110, stk. 1.

Ifølge forslaget har Miljøklagenævnsafgørelser om, at der ikke er VVM-pligt, uanset hvornår de træffes, alene virkning frem til 1. januar 2009. Dansk Landbrug finder ikke, at det er acceptabelt, da ansøger ikke har indflydelse på tidspunktet for Miljøklagenævnets afgørelse, der er afhængig af nævnets tilrettelæggelse af sagsbehandlingen og omfanget af de ressourcer, der stilles til rådighed for nævnet. Borgeren må have en rimelig tid til at gøre brug af en afgørelse, som minimum 2 – 3 år. Fristen skal derfor være 3 år fra klagesagens afgørelse og meddelelsen herom til ansøger.

Den allerede foretagne sagsbehandling i klagesager skal i videst muligt omfang anvendes i de tilfælde, hvor klageinstansen ændres.

Dette er præciseret i de specielle bemærkninger til § 108.

Baggrunden for at ikke-færdige sager efter planlovens § 6c (screeningsafgørelser) overføres til Miljøklagenævnet, og at verserende klagesager om regionplantillæg og VVM-tilladelser færdigbehandles i Naturklagenævnet er, at Miljøklagenævnet fremover er klagemyndighed i sager om, hvorvidt et anlæg har væsentlig virkning på miljøet. Miljøklagenævnet kan derfor lige så vel med det samme få overført denne type sager. Miljøklagenævnet vil derimod ikke skulle tage stilling til klagesager om regionplantillæg og VVM-tilladelser for husdyrbrug, da denne type sager udgår, og det er derfor anset for mest hensigtsmæssigt, at disse færdigbehandles af Naturklagenævnet. Fristen for at udnytte en sådan afgørelse kan dog godt forlænges til 1. januar 2010, som anført af Dansk Landbrug. Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed.

Omfanget af verserende klagesager, der skal behandles efter gamle regler - § 109

Dansk Landbrug finder, at stk. 1 skal suppleres, så bestemmelsen også omfatter påbud og forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41. Det vil indebære, at også revurderingssager behandles efter de hidtil gældende regler. Det vil være urimeligt, hvis ikke godkendelsessager og revurderingssager

sidestilles i denne sammenhæng. Som eksempel kan det nævnes, at en revurderingssag, der af kommunen blev afgjort i slutningen af 2003, og påklaget af andre end husdyrbrugeren i december 2003, endnu ikke er afgjort af Skov- og Naturstyrelsen. Husdyrbrugeren er uden skyld i den lange sagsbehandlingstid, og det vil derfor være helt urimeligt, hvis en sådan sag ikke bliver afsluttet efter de hidtil gældende regler.

Bestemmelsen er ændret i lyset af de fremkomne bemærkninger således, at den også finder anvendelse på klagesager over påbud og forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41.

Ad punkt 24: Konsekvensvurderinger

Økonomiske konsekvenser

Bornholms Regionskommune anfører, at de kommunaløkonomiske konsekvenser er undervurderede.

Kommunernes Landsforening tager generelt forbehold for DUT-beregningerne.

Dansk Landbrug mener, at omkostningerne til imødekommelse af ammoniakkravene på lang sigt vil andrage op til 500 mio. kr.

Miljøministeriet har den 15. august 2006 til Kommunernes Landsforening fremsendt en revideret opgørelse af de kommunaløkonomiske konsekvenser. I forhold til opgørelsen af de økonomiske konsekvenser i det udsendte lovudkasts almindelige bemærkninger, er der i den reviderede opgørelse foretaget en række korrektioner som følge af den endelige aftaletekst og PL-regulering af timetaksten. Således er den årlig mindre udgift i den reviderede opgørelse beregnet til 23 mio. kr. og ikke 33 mio. kr., som nævnt i lovforslaget. I den forbindelse er de erhvervsøkonomiske administrative konsekvenser opjusteret fra 16 til 18 mio. kr. idet der i forhold til den hidtidige beregning nu er medtaget konsekvenserne af de ekstra tilsyn med gyllebeholdere samt den frivillige plantebrugergodkendelse.

Det vurderes, at Dansk Landbrugs opgørelse af omkostninger af den fulde implementering af ammoniakkravene er betydeligt overvurderede. Således har Fødevareøkonomisk Institut supplerende for Miljøministeriet foretaget en række økonomiske case beregninger, der med ammoniakkravets nuværende udformning viser, at omkostningerne for den enkelte bedrift ligger betydeligt under det niveau, der i første omgang blev beregnet i udredningsarbejdets økonomiske scenarier. Således vil f.eks. omkostningerne til et ammoniakreduktionskrav på 25 % for en stor slagtesvineproduktion på 450 DE nyetableret på bar mark andrage ca. 80.000 kr. om året eller omkring 5 % af det gennemsnitlige dækningsbidrag.

Dansk Landbrugs bemærkninger om omkostningerne ved lugtkravene er medtaget i notatets afsnit om lugt.

Miljømæssige konsekvenser

Danmarks Naturfredningsforening mener, at lovforslagets beskrivelse af de miljømæssige konsekvenser ikke er fyldestgørende.

Det skal hertil bemærkes, at de almindelige bemærkninger til lovforslaget vil blive udbygget. Det vil dog ikke i lovforslagets bemærkninger være muligt at gå meget i dybden med de miljømæssige konsekvenser. I stedet henvises til det omfattende faglige udredningsarbejde, som har ligget til grund for lovforslaget.

Ad punkt 25: Andet

Den kommende vejledning

Kommunernes Landsforening og Dansk Landbrug anfører i deres høringsvar, at vejledningen til lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug skal være entydig og klar i ordvalg, så vejledningen er anvendelig for de sagsbehandlere, som skal behandle de konkrete ansøgninger om miljøgodkendelser hurtigt og effektivt. Endvidere anfører Kommunernes Landsforening og Dansk Landbrug, at vejledningen bør præcisere, hvilke beregningsmetoder og vurderingskriterier kommunerne som "hovedregel skal anvendes" i sagsbehandlingen. Kommunernes Landsforening og Dansk Landbrug finder, at det vil være for uklart at anvende formuleringen "bør anvendes".

Det er intentionen, at administrationen af husdyrbrug efter lovforslaget skal ske på et ensartet fagligt grundlag bl.a. ved, at myndighed og ansøger, men også myndighederne imellem, anvender samme beregningsmodeller ved vurdering af miljøbelastningen fra et projekt. I foråret 2006 blev der, på baggrund af det faglige udredningsarbejde Skov- og Naturstyrelsen havde iværksat, opnået bred faglig enighed om, hvilke beregningsmodeller det er mest hensigtsmæssigt at anvende i administrationen af husdyrbrugssager. Vejledningens beskrivelse af behandling af husdyrbrugssager vil blive baseret på disse beregningsmodeller. Det er vurderingen, at det ikke vil være foreneligt med ønsket om en enkel, ensartet og gennemskuelig kommunal sagsbehandling, at åbne op for anvendelse af forskelligartede modelberegninger, der ligger ud over det, der vil blive anbefalet i vejledningen.

Det overordnede formål er at udarbejde en vejledning til kommunerne til brug for deres fremtidige praksis vedrørende miljøgodkendelse af husdyrbrug. Vejledningen vil medvirke til at sikre et mere ensartet administrationsgrundlag i de nye kommuner, og medvirke til at skabe en mere gennemskuelig, fagligt velfunderet og hurtig praksis ved myndighedernes behandling af husdyrbrugssager.

Udgangspunktet er, at de beregningsmetoder og vurderingskriterier, som vil blive beskrevet i den kommende vejledning, skal anvendes ved behandlingen af husdyrbrugssager, både i forbindelse med landmandens ansøgning og i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af ansøgningen. Endvidere er det også udgangspunktet, at beregningsmetoderne også skal anvendes ved dokumentationen af, om miljøgodkendelsen og de fastsatte vilkår for drift og indretning overholdes, ved efterfølgende tilsyn.

Amtsrådsforeningen anbefaler, at Ringkøbing Amts modelarbejde til fastsættelse af reduktionskoefficienter i oplande til fjorde anvendes ved kommunernes vurdering af oplande til Nissum og Ringkøbing fjorde.

I forbindelse med vejledningen vil der blive udarbejdet landsdækkende kort med koefficienter for reduktion af nitrat i jord. Med henblik på at medvirke til et mere ensartet fagligt beslutningsgrundlag er det intentionen, at myndighederne og ansøger tager udgangspunkt i denne kortlægning. Det er vurderingen, at den nuværende amtslige kortlægning ikke har den fornødne homogenitet på tværs af amterne til at kunne danne grundlag for en ensartet administration herunder en mere ensartet faglig vurdering af beskyttelsen af omgivelserne end tidligere.

Godkendt Teknologisk Service mener, at den enkelte landmand bør have ret til at bruge mere avancerede metoder, hvis han for at nå miljømål vil benytte driftsjusteringer, som ikke kan inddrages i vejledningens simple metoder.

Med henblik på at sikre et ensartet fagligt administrationsgrundlag for husdyrsager er det hensigten, at myndigheder og ansøger skal tage udgangspunkt i de beregningsmodeller, der er opnået bred faglig enighed om at anvende ved vurdering af de miljømæssige konsekvenser. Der er ikke tale om simple beregningsmodeller.

Kommunernes Landsforening anfører, at vejledningen bør være klar i god tid før 1. januar 2007, hvor kommunerne overtager opgaverne i henhold til lovforslaget.

Hurtigst muligt efter fremsættelse af lovforslag om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vil Skov- og Naturstyrelsen sende et udkast til vejledningen i høring. Efter vedtagelse af forslag til lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og de tilhørende bekendtgørelser vil en endelig vejledning blive offentliggjort på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside.

16. oktober 2006	
Paragrafnøgle	
Høringsudgaven af 28. juni 2006	Lovforslag pr. 16. oktober 2006
Kapitel 1 Formål og anvendelsesområde	
§ 1	§ 1, stk. 1
§ 2	§ 1, stk. 2
§ 3	§ 2
§ 4	§ 3
§ 5, stk. 1 Udgået til bemærkningerne	-
§ 5, stk. 2	§ 4, stk. 1
§ 5, stk. 3	§ 4, stk. 2
§ 6, stk. 1 og 2	§ 5
§ 6, stk. 3	§ 34, stk. 1, 1. pkt. og § 75
Kapitel 2 Forbud	Kapitel 2 Forbud mod etablering af husdyrbrug m.v. og placering af staldanlæg.
§ 7	§ 6
§ 8	§ 7
§ 9	§ 8

§ 10	§ 9
Kapitel 3 Afgørelser om tilladelser og godkendelser	Kapitel 3 Tilladelser og godkendelser
§ 11	§ 19, § 27 og § 31
§ 12, stk. 1 § 12, stk. 2 § 12, stk. 3 § 12, stk. 4 § 12, stk. 5 § 12, stk. 6	§ 26, stk. 1 § 13 § 26, stk. 2 § 26, stk. 3 og § 30 § 16, stk. 1 § 16, stk. 2 og
§ 13	§ 20 og § 27
§ 14	§ 21 og § 27
§ 15, stk. 1 § 15, stk. 2, 1- pkt. § 15, stk. 2, 2. pkt.	§ 22, stk. 1 og § 27 § 22, stk. 2 og § 27 § 27, stk. 2
§ 16	§ 18
§ 17	§ 10
§ 18	§ 10, stk. 3
§ 19	§ 28
§ 20	§ 32
§ 21	§ 18
§ 22	§ 14
§ 23, stk. 1 § 23, stk. 2 § 23, stk. 3 § 23, stk. 4	§ 11, stk. 2 og 3 § 11, stk. 2 § 11, stk. 1 § 17, stk. 1
§ 24, stk. 1 § 24, stk. 2 § 24, stk. 3, 1. pkt. § 24, stk. 3, 2. pkt. § 24, stk. 4	§ 15 § 23 § 27 og 29 § 34, stk. 3
§ 25, stk. 1 § 25, stk. 2 § 25, stk. 3 § 25, stk. 4 § 25, stk. 5	§ 12, stk. 2 § 12, stk. 3 § 12, stk. 2 § 12, stk. 1 § 17, stk. 1
§ 26, stk. 1 § 26, stk. 2 § 26, stk. 3, 1. pkt. § 26, stk. 3, 2. pkt. § 26, stk. 4 § 26, stk. 5	§ 15 § 23 § 27 og § 29 § 34, stk. 3 § 34, stk. 3 § 27 og § 34, stk. 3
§ 27	§ 24, stk. 2, og § 31
§ 28	§ 25
§ 29	§ 36 og § 37
§ 30	§ 37
§ 31	§ 36

§ 32	§ 96
§ 33	§ 38
§ 34	§ 33
Kapitel 4 Fællesbestemmelser for tilladelser og godkendelser	
§ 35	§ 35
§ 36, stk. 1	§ 34, stk. 1
§ 36, stk. 2	§ 34, stk. 2
§ 36, stk. 3	§ 17, stk. 3, 1. pkt.
Kapitel 5 Påbud, forbud og revurdering	Kapitel 4 Påbud, forbud og revurdering
§ 37	§ 39
§ 38	§ 40
§ 39	§ 41
§ 40	§ 42
§ 41	§ 43
Kapitel 6 Tilsyn	Kapitel 5 Tilsyn
§ 42	§ 44
§ 43	§ 45
§ 44	§ 46
§ 45	§ 47
§ 46	§ 48
§ 47	§ 49
§ 48	§ 50
§ 49	§ 51
§ 50	§ 52
§ 51	§ 53
§ 52	§ 54
Kapitel 7 Administrative bestemmelser	Kapitel 6 Administrative bestemmelser
§ 53, stk. 1	§ 55, stk. 2
§ 53, stk. 2	§ 55, stk. 3
§ 53, stk. 3	§ 55, stk. 4
§ 53, stk. 4	§ 55, stk. 2
§ 53, stk. 5	§ 55, stk. 1
	§ 55, stk. 5
	§ 55, stk. 6 (§ 59)
	§ 55, stk. 7
	§ 55, stk. 8 (§ 55, stk. 8 og 9)
§ 54, stk. 1	§ 56, stk. 1
§ 54, stk. 2	§ 56, stk. 2
§ 54, stk. 3	§ 56, stk. 3
§ 54, stk. 4 -	§ 55, stk. 8 og 9
§ 55	§ 57
§ 56	§ 58
§ 57	§ 59, stk. 1
§ 58, stk. 1	§ 60
§ 58, stk. 2	§ 59, stk. 2
§ 59, stk. 1	§ 55, stk. 6

§ 59, stk. 2	§ 55, stk. 7
§ 59, stk. 3	§ 55, stk. 5
§ 59, stk. 4	§ 55, stk. 8
§ 59, stk. 5	§ 55, stk. 9
§ 60	§ 61
§ 61	§ 62
§ 62	Udgået
§ 63	§ 63
§ 64	§ 64
§ 65	§ 65
§ 66	§ 66
§ 67	§ 67
§ 68	§ 68
§ 69	§ 69
	§ 70 ny
§ 70	§ 71
§ 71	§ 72
§ 72	§ 73
§ 73	§ 74
§ 74	§ 75
Kapitel 8 Klage og søgsmål	Kapitel 7 Klage og søgsmål
§ 75	§ 76
§ 76	§ 77
§ 77	§ 78
§ 78	§ 79
§ 79	§ 80 omformuleret
§ 80	§ 81
§ 81	§ 82
§ 82	§ 83
§ 83, stk. 1	§ 84, stk. 1 og 2
§ 83, stk. 2	§ 84, stk. 3
§ 83, stk. 3	§ 84, stk. 4
§ 84	§ 85
§ 85	§ 86
§ 86	§ 87
§ 87, stk. 1 – udgået	-
§ 87, stk. 2	§ 88
§ 88	§ 89
§ 89	§ 90
Kapitel 9 Lovliggørelse og straf	Kapitel 8 Straf
§ 90	§ 91
§ 91	§ 92
§ 92	§ 93
§ 93	§ 94
§ 94	§ 95 (§ 96 svarer til tidligere § 32)
§ 95	§ 97
Kapitel 10 Ændringer i lov om kommunale	Kapitel 9 Ændringer i lov om kommunale

samarbejder	samarbejder
§ 96	§ 98
§ 97	§ 99
§ 98	§ 100
§ 99	§ 101
Kapitel 11 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser	Kapitel 1 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser
§ 100	§ 103, stk. 3
Udkast af 12. juli	Lovforslag pr. 16. oktober
§ 101	§ 103
§ 102	§ 104
§ 103 udgået	
§ 104	§ 105
§ 105	§ 106
§ 106	§ 107
§ 107	§ 108
§ 108	§ 109
§ 109	§ 110
§ 110	§ 111
§ 111	§ 112